

ΕΣΤΙΑ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

Βραβευθὲν ὑπὸ τοῦ ἐν Παρισίοις Συλλόγου πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν ἑλλ. σπουδῶν,
ἀξιοθὲν ἀργυροῦ μεταλλίου ἐν τῇ ἐκθέσει τῆς Δ'. Ὀλυμπιάδος,
καὶ χαλκοῦ ἐν τῇ παγκοσμίῳ Ἐκθέσει τοῦ 1889.

ΤΟΜΟΣ ΕΙΚΟΣΤΟΣ ΟΓΔΟΥΣ

1889

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΙΑ
ΚΑΤ' ΕΠΙΣΤΟΝ
ΑΥΤΟΥ ΑΡΙΘ.

ΙΟΥΛΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

ΤΙΜΑΤΑΙ ΔΡΑΧΜΑΣ 6. - ΔΕΔΕΜΕΝΟΣ ΔΡΑΧΜΑΣ 8.

ΑΘΗΝΗΣ

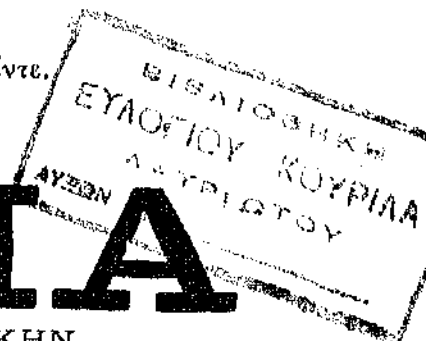
ΕΚΔΟΤΑΙ

Ν. Γ. ΠΟΛΙΤΗΣ ΚΑΙ Γ. ΔΡΟΣΙΝΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣ ΕΝ Τῃ ΟΔῳ ΠΑΡΟΡΘΑΓΩΓΕΙΟΥ ΑΡΙΘ. 12 ΠΑΡΑ ΤΗΝ ΟΔΟΝ ΣΤΑΔΙΟΥ

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

ΤΟΜΟΣ ΚΗ΄.

Κυριακή Εστία: Νη. Ἑλλάς σφ. 12. In νη. ἄλλοθεν σφ. 20. — Αἱ ἀντιγράφα ἔρχονται ἀπὸ 1 ἰανουαρίου ἔξω. Ἐπιτομὴ εἶναι ἔξω. — Πρακτικὸν Διοικ. Ὁδ. Παρισιαίου 14.

17 Σεπτέμβρ. 1899.

Ο ΕΡΥΘΡΟΣ ΟΙΚΟΣ

Κατήρχετο με βήμα μάλλον ἐσπευσμένον τὴν Ἑρμιακὴν ὁδὸν πολυάνθρωπον κατὰ τὴν πρωινήν ἐκείνην ἔρχον καὶ θερμώδη περὶ τὸ τέρμα τῆς, ὅτε μὲν ἀνερχόμενος ἐπὶ τοῦ στενοτατοῦ πεζοδρομίου, ὅτε δὲ κατὰβάντων πάλιν εἰς τὸ μέσον, διαγκωνιζόμενος με τοὺς πεζοὺς διαβάτας, ἀποφύγων δι' αὐτοματιῶν κινήσεων τὴν ἀδιακοπὴν σχεδὸν γραμμὴν τῶν ὀχημάτων, τῶν λεωφορείων, τῶν ἐπιμήκων φορτηγῶν ἀμαξίων, ἅτινα κατάφορτα ἐξ ἐμπορευμάτων ἔβαινον βαρέως μετὰ γοερῶν τριγμῶν πρὸς τὴν πόλιν. Αἱ ἀτάκτως πνεύουσαι βίπαι τοῦ δυτικοῦ ἀνέμου, αἱ ἐξεγείρουσαι στροβίλους κονιορτοῦ ἔσειον βιαίως τὰ κράσπεδα τῆς ἀνοιχτῆς μελαίνης βεδιγκότας του καὶ κατέστιζον διὰ λευκοῦ χόματος τὰ ἱμάτια του, τὸν ὑψηλὸν πῖλόν του καὶ τὸ κομψὸν βραχὺ καὶ εἰς ὄξυ ἀπολλῆγον μαῦρον γένειον, τὸ προσθέτον ἀρρενωπὴν χάριν εἰς τὴν νοήμονα καὶ ἑλευστικὴν φυσιογνωμίαν του.

Ὅτε ἐφθασεν εἰς τὴν πρὸ τοῦ σιδηροδρομικοῦ σταθμοῦ μικρὰν πλατείαν, ἡ ἡνίοχος μίᾶς τῶν σταθμευουσῶν αὐτόθι ἀμαξίων ἐφώνησε πρὸς αὐτὸν μετὰ τινος χαιρεκάκου προθυμίας, προταλίζων αὐτῷ τὴν μαστιγὰ του:

— Ἀφεντικὸ!.. ἐφυγενδ σιδηροδρομος... πάει!..

Καὶ ἠκούετο τῷ ὄντι ἐκεῖ πέραν τῆς γεφύρας ὁ ὄξύς συριγμός καὶ τὸ ἤχηρόν ἀσθμα τῆς ἀμαξοστοιχίας, ἥτις ἔβαινεν ὀλοταχῶς πρὸς τὸν Πειραιᾶ ἐρευγομένη πυκνὰς ἑλικας μαύρου καπνοῦ.

— Ὅριστε, ἀφεντικὸ, ἐπανελάθεν ὁ ἀμαξηλάτης, κόπιασε ἐδῶ νὰ πάμε... σὲ τρία τέταρτα εἴμαστ' ἐκεῖ. . πέντε φράγκα μοναχὰ νὰ δώσης...

Πλὴν αὐτὸς χωρὶς νὰ προσέξῃ διέσχισε τὴν πλατείαν καὶ ἐτράπη πρὸς τὴν πειραικὴν ὁδόν, λευκάζουσαν ἐν τοῦ κονιορτοῦ, ἐρήμην, μελαγχολικὴν. Ἐβάδιζε σύννοος, μετριάσας ἤδη τὴν σπασμένην ὡς διαφυγὰν τὴν τύρβην τῆς πόλεως καὶ εὐχαριστούμενος νὰ μὴν μόνος, βεθυθισμένος εἰς τοὺς διαλογισμοὺς του.

Ὁ καιρὸς ἀληθῶς δὲν ἦτο πρόσφορος διὰ περιπατοῦν ἐξοχικόν. Ὁ Φεβρουάριος εὐρίσκειτο περὶ

τὰ μέσα καὶ ἤρχιζον μὲν νὰ χλοάζωσιν οἱ ἀγροί, καὶ ἡ ἀμυγδαλὴ ἐπεδείκνυεν ἤδη ὀπισθεν τῶν τοίγων τῶν κήπων τὴν πρῶτον ἀνοσπεφὴ στολὴν τῶν κλώνων τῆς· ἀλλ' ὁ οὐρανὸς ἦτο ακυθραπός, ἡ ἀτμόσφαιρα ὁσλή, ἡ ἐλαίων πέραν ἐφαίνετο πολὺ φακίς, σχεδὸν ζοφερός καὶ κάτω ἐκεῖ, πρὸς τὸν Λιγάλεον παρήρχοντο ἀεροποροῦντα βιαίως νέφη θοὰ ἐγκυμονοῦντα τὸν ὄμβρον. Τὸ πένθος τοῦ χειμῶνος ἐπλανᾶτο ἀκόμη ἐπὶ τῆς γῆς· τὸ συγκερασμένον φῶς τῆς ἡμέρας περιέβαλλε διὰ μείζονος ἐπιμελαχολικῆς πενιχρότητος τοὺς ἀπομεινωμένους ἀγροτικούς οἰκίσκους, κεκλεισμένους καὶ ἐρήμους, οἱ δὲ συνετραμμένοι κλώνες τῶν κλημάτων τῶν ἀμπελώων ὠμοιάζον πρὸς ἀνθρώπινα μέλη συστώμενα ὑπὸ τῆς ἀγωνίας. Τὴν σιγὴν ἐτάραττεν ὁ θροῦς τῶν συνταρασσομένων φυλλωμάτων σπανίως ἀντήχει φευγαλέον βραχὺ κελεύσμα σεισπονηγίδος χαμαιπετοῦς.

Ἄλλ' ὁ νέος ἀνὴρ δὲν προσεῖχεν εἰς τὸν καιρὸν· δὲν τὸν εἶχε κἀν λάβῃ διόλου ὑπ' ὄψιν του ὅτε ἐξῆλθε, διότι ἄλλως ἀντὶ τοῦ λεπτοῦ κομψοῦ βραδίου ὅπερ ἐκράτει εἰς τὴν χεῖρα του καὶ ἔσειεν ἐνίοτε με νευρικὸν κίνημα, ὅα ἐλάμβανε τὸ ἀλεξιθρόγιόν του, ἐξερχόμενος τῆς οἰκίας του. Πλὴν ὅτε τὸ ἔλαβεν ἑαυτοῦ μετὰ τοῦ πῖλου του ἐκ τοῦ παρὰ τὴν εἰσοδὸν κρεμαστήρος διανοεῖτο μόνον πῶς νὰ εὐρεθῇ τὸ ταχύτερον εἶω, πῶς ν' ἀπομακρυνθῇ καὶ κατῆλθεν ὀρηκτικῶς τὰς βαθμίδας, ἐνῶ ὁ μικρὸς υἱὸς του ὁ πενταετής Ἀλέκος ἀπὸ τῆς κορυφῆς τῆς κλίμακος τὸν ἐβλεπεν ἐκπεπληγμένος καὶ τοῦ ἐφώναζεν ὡς κατήρχετο.

— Ποῦ πάς, μπαμπά;.. ποῦ πάς;..

Ποῦ ἐπήγαινε; οὐδ' αὐτὸς τὸ εἶξευρεν. Ἐξῆλθεν ἀσκόπως, διατελῶν ὑπὸ τὸ κράτος σφοδρᾶς νευρικῆς ἐξάψεως, ὅτε δὲ εὐρίθη εἰς τὴν ὁδὸν Ἑρμοῦ καὶ προσύωρησε κατερχόμενος αὐτὴν ἐσυλλογίσθη αἴφνης νὰ μεταβῇ εἰς Πειραιᾶ· εἰς μίαν στιγμὴν μάλιστα παροξυσμοῦ ἐσκέφθη νὰ ἐπιβιβασθῇ εἰς κανὲν ἀτμόπλοιον ἐκ τῶν ἀποπλεόντων κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην εἰς Σύρον, εἰς Βῶλον, εἰς Ναύπλιον, ἀδιάφορον ποῦ, ἀλλὰ μακρὰν τῶν Ἀθηνῶν ἠπασσάηποτα νὰ διατρίψῃ δέκα ἡμέρας, εἴκοσι ἡμέρας. Καὶ νὰ μὴ γράψῃ οὔτε κεν εἰς τὴν οἰκογενεῖάν του, ὅχι νὰ

μή γράψη! Είχε μερικά χορήματα επάνω του, αλλά θα παρελάμβανε και έν Πειραιώς όπου εύρισκοντο πολλοί φίλοι και πελάται του. Και έπειτα θα έβλεπε τί θα έκαμαν: θα έβλεπεν αν έπρεπε να έπιστρέψη όπισω ή έπιστρέφων εις ποια διαθήματα να προβή.

Έπειτα ότε ήκουσεν έν τού άμυζηλάτου ότι ή άμαξοστοιχία ειχεν ήδη άναχωρήση, ήδιαφορησεν. Τι τον έμελλεν επί τέλους αν έφθανε και μετά μίαν ώραν εις Πειραια; τόσον τό καλλίτερον μάλιστα, διότι θα περιεπάτει, θα ήτο μόνος, θ' άφίνετο ελεύθερος εις τας σκέψεις του.

Και έξηκολούθει να βαδίζη σκεπτικός, καθόσον δι' προύχωρει και καρεττήρει τας εξελισσομένης έμπροσθέν του άγροτικής σκηνογραφίας, αίτινες έφερον πάσαι τήν μελαγχολικήν σφραγίδα τής χειμερίου νάρκης, εξίστατο διότι εύρίσκετο αυτός εκάι κατ' εκείνην τήν ώραν αντί να εύρισκνηται εις τό γραφειόν του φορών άνέτου τον κοιτωνίτην του, καθήμενος άνακαυτικώς παρά τήν τράπεζαν και άναγινώσκων τήν πρωινήν έφημερίδα, πριν ή έπιδοθή εις τήν καθημερινήν έργασίαν τής μελίτης των δικογραφιών του. Έπόρει διότι δέν ειχεν ήδη προσερχομένην προς αυτόν τήν Λιλήν, τήν πρωτότοκον θυγατέρα του, θελατικώτατον κοράσιον επτά μόλις ετών κομψόν και φιλάρεσκον ήδη, τελείαν μικράν δεσποινίδα, ήτις τακτικώς κατά πάσαν πρωίαν προσήρχετο πριν μεταβή εις τό σχολειον συνουδειομένη υπό του ύπηρέτου, να τον άσπασθή και... να τον φορολογήση, τρυφερώς εκβιάζουσα αυτόν εις τήν χορηγίαν των όλίγων κερματίων των άπαιτουμένων δια τήν καθ' ύδον άγοράν των άπαρατήτων λιγνευμάτων. Έξεπλήττετο διότι δέν ήκουε τας συνήθεις θορυβώδεις άνδραγαθίας του μικρού Αλέκου, χαριστάτου αλί'α και ζωηροτάτου μικρού κατεργάρη, φοβήτρου του γραφείου του, μεταβαλόντος πολλάκις τό χαρτόσημα εις χαρτίνοισ περιεφραλαίας, έμβάλλοντες εις άναστάτωσιν ύλόκληρον τήν οικίαν από τό πρωί ότε έξηγείρετο μέχρι τής έσπέρας ότε άπικοιμάτο κατά προτίμησιν επί των γονάτων του μπαμπά του. Αί άναμνήσεις αυτές του καθημερινού ήρέμου οικογενειακού του βίου, άφ' ου βικίως άπεσπάτο τήν πρωίαν εκείνην, έπήρχοντο βαγδαϊκά, άκατάσχετοι εις τό πνεύμα του και έξηγείρον εις τήν ψυχήν του συναισθήματα λυπηρά, επώδυνα.

Όχι, δέν ήτο εύτυχής ο Ανδρέας Μάνθος δέν ήτο, ένψ έπρεπε να είνε. Διδάκτωρ τής νομικής του Πανεπιστημίου, άριστέοςας μάλιστα κατά τας εξετάσεις, τελειοποιηθείς βραδύτερον έν Γε.μανία, νοήμων φιλεργός, εύγενής τούς τρόπους ηυδοκίμει έν τώ δικηγορικώ σταδίω. Είχε δημιουργήση άριστην κοινωνικήν θέσιν, ή δι' έπιστημονική του φήμη ούριοθρόμει αίσίως.

Τή άπαιτήθει των συγγενών του συνήψεν άμα τή ένάρξει του σταδίου του, πρό έννεά ετών συνουκίσιον ζηλευτόν εξασφάλισαν αυτόν διαφιλή τήν ύλικήν εύημερίαν άφ' έτέρου όμως ο γάμος του απέβη αυτόν πηγή άστειρευτας θλίψεως και δυστυχίας. Η σύζυγός του ήτο χαρακτηρης δεσποτικού, υπερόπτου, εύρεθίστου, τό άσυμβίβαστον δι' των ιδιωμάτων του νεαρού ζεύγους δέν έβράδυνε να εκδηλωθή και να δημιουργήση οικογενειακόν καθιστός δυσάρεστον. Ο αίσθηματίας και όνειροπόλος Ανδρέας—μή λησμονώμεν δά ότι ειχεν υποβάλη άλλοτε εις τον Βουτσινάιον ποιητικόν διαγωνισμόν μίαν λυρικήν συλλογήν, εις τήν όποιαν οι Έλλανοθήκαι άνεύρον αγροϊάν λαμαρτίνειον— εύρίσκων αντί του πριου και ήμέρου θάλπους τής στοργής, ψυχρότητα και άδιαφορίαν ήναγκάσθη ένιωρίς να παραιτηθή των ύλαρών σχεδίων περι τό οικογενειακού βίου και των άθώνων αυτού και ειρηνικών τέρψεων, όσα ή ποιητική ψυχή του ειχε πρότερον αναπλάση. Κατ' άρχάς έγγόγυσεν, ήδημόνησεν, εξανέστη, ήθέλησεν εύθύς να διαρρήξη πάσαν σχέσιν, ν' άπαλλαγή έγκαίρως του βαρέος εκείνου ζυγού. Πλήν ή έλπίς και ή προσδοκία ένδεχομένης βελτιώσεως τής καταστάσεως συνεκράτησαν αυτόν: ειτα έπήλθεν ή εξοικειώσις, ήτις τον κατέστησεν ύπομονητικώτερον και εύπειθέστερον: τέλος δέ σύν τώ χρόνω ή γέννησις των δύο τέκνων του τον έδέσμευσεν ύλοσχερώς, τον προσήλωσε δι' άρρήκτων δεσμών πάτρικης στοργής εις τήν κατάστασιν εκείνην. Το άληθές είνε άλλως τε ότι αυτός χαρακτηρης αν ήπιωτέρου, καθίστατο όσημέραι ένδοτικώτερος προς άποφυγήν του σκανδάλου, ούτω δέ ή κατάστασις μή παύουσα πάντοτε από του να είνε λυπηρά, ειχεν όμως και τας περιόδους τής άναχωχής και τής ειρήνης. Κατά τας ήμέρας ταύτας, ότε ή διχόνοια δέν έπεσπίαζε με τας μαύρας της πτέρυγας τήν οικογενειακήν του στέγην, κατά τας ήμέρας ταύτας άς άνέμενε και επόθει ως ο κάτοικος των κατεφυγμένων χωρών προσδοκώ τήν έαρινήν εύδίαν, άς προητοίμαζε και επέσπευδεν αυτός ο ίδιος τεχνιέντως δια παντοίων ύπυχωρήσεων, Ουσιδν, σκοπίμων ύπεισηγήσεων, ή ταλαίπωρος Ανδρέας άνεγεννάτο. Το εύειδές άνδρικόν πρόσωπόν του ήκτινοβόλει, άπερρόφα μετ' εύφροσύνης τήν άόριστον εκείνην άκνηράν ήδονήν τήν πηγάζουσαν εκ των παντοίων και αιώτων των μάλλον άπαρητηρήτων λεπτομερειών του κατ' οίκον ζήν, του home, έλησμονέι τό παρελθόν και άφινε να βαυκαλιζή τό πνεύμα του ή πλάνην του μέλλοντος. Μετ' όλίγον όμως και πάλιν ο έρίζων έξοφούτο, αί χρυσαί ήμέραι έφυγαθεύοντο και ή θεά Έρις έσειε χαιρεκάκως έντός του οίκου τήν φοινικίδα του πολέμου. Όπως δέ

έμεσολάβουν και περίοδοι γαλήνης ούτω τανάπαλιν έπήρχοντο και κρίσεις σφοδρά και όξύνταται, καθ' ός έβρεμεν άπειλητική ή θύελλα τής όργής. Κατά τας στιγμάς ταύτας ο Ανδρέας συνησθάνετο όλον τό βάρος των άλύσεών του, ώρθούτο άποφασιστικός, προκαλών άντι να ύποχωρή, έτοιμος να προβή εις τας έσχατα, να συντρέψη δια των ιδίων του χειρών τά πάντα, λησμονών και αιώτην τήν προς τά τέκνα του άγάπην, άποφασίζων έν μια στιγμή και αυτό άκόμη να θυσιάση όπως σωθή, όπως άπομικρυνθή.

Τας σκηνάς δι' ταύτας προεκάλουν άφορμαί ελάχισται, μία μηδαμινή παρατήρησις, μία παρεξήγησις, ήτις αντί εύχερός διαλευκαίνουμένη ν' άπολήξη εις τρυφερόν συμβιβασμόν δι' ένός άσπασμοϋ, απέληγεν εις πικρόχολον λογομαχίαν. Έρκει ή άγορά ένός άντικειμένου, ή άνταξία ένός των παιδιών, ή, όπως κατ' εκείνην τήν πρωίαν, ή χορηγία άδείας όλίγων ώρών προς τήν ύπηρέτριαν χωρίς πρότερον να ζητηθή ή συγκατάθεσις τής κυρίας. Η φιλονεικία ύπήρξε σφοδρά και άφου πλέον ή ύπομονή του συζυγου έξητηλήθη, ύχωριών ούτος, τρέμων έν τής όργής, κατεχόμενος υπό σφοδράς νευρικής ταραχής, ήέλων ν' άποφύγη σκηνάς σοβαρωτέρας άνοικείους προς τον χαρακτηρηά του και τήν κοινωνικήν του θέσιν, ένεδύθη έν τάχει και έξηλθε, μή άκούων άνν τους λόγους οϋς άπέτεινεν αυτός ο μικρός υιός του. Κατ' εκείνην δέ τήν ώραν βαδίζων άσκόπως εις τήν ύδόν Πειραιώς, εξεγειρων άνά παν βήμα τον παχύν κοριορτόν του εδάφους της, πλανώμενος άνά μέσον των μελαγχολικών εκείνων τοποθεσιών υπό τον φαίνον ούρανόν του χειμώνας, εύμιασόμενος τόσον μακράν του οίκου του έν στιγμήν τόσον άσυνήθει, έσυλλογίζετο τά διατρέξαντα έν προς έν, ήκουεν άκόμη τήν όξείαν λαλιάν τής συζυγου του και τούς πικρούς της λόγους, έβλεπεν έν τή παραισθήσει του ένώπιόν του τήν στάσιν της. Ένεθυμείτο άλλας εκδρομας, άς ειχεν έπιχειρήση άλλοτε έν τοιαύτη πρωινή ώρα, αλλά φαιδρός, ζωηρός υπό περιστάσεις λίαν εύχαρίστους. Και άνεπόλει κατόπιν τούς ζηλευτούς χρόνους τής νεότητός του, ότε ήτο άκόμη ελεύθερος, ότε αί κοινωνικαί ύποχρεώσεις δέν ήσαν δι' αυτόν έφιάλτης, άλλ' άφορμαί τέρψεως, ότε τον περιέβαλλεν έντός του πατρικού του οίκου άτάραχος άτμοσφαιρα ειρήνης και άγάπης. Και ήπατο τό πνεύμα του άκατασχετον προς συνάντησιν παλαιών ιδανικών έγκαταλειφέντων άλλά μή λησμονηθέντων, άτινα έν ήμέραις τοιαύταις δοκιμασίας, μετά σφοδρόν ψυχικόν κλύδωνα άνέκυπτον εκ του θαλάσ βάθους του παρελθόντος, φέροντα όλην τήν δρόσον, όλην τήν χάριν, όλον τό γόητρον τής νεότητος και τήν έπιπρόσ-

θετον φαντασιώδη αίγλην, δι' ής τά περιβάλλει ή μεταμέλεια. Διήρχοντο πρό των όφθαλμών όπτασίαι νεανίδων έλαφρώς περιδινουμένων έντός μυροβόλου αιθούσης υπό τούς όπτε μών χαιμούς, ότε δέ γοργούς ήχους τής όργήστρας: άνεσκήρατα αίφνης υπό τό βλέμμα ύπερ έξηκόντιζον επ' αυτό του άγενείου έτι νεανίου δύο φλογερά όφθαλμοί από του βάθους θεωρείου έν τώ θεάτρω: ή χείρ του ένόμιζεν ότι έψαυεν άκόμη τον χροώδη κάσσυμβον, όν ειχεν άποσπάση άλλοτε από μιάς γυναικείας έσθήτης και όν επί πολλά έτη διέτηρήσεν εύλαβώς έντός τής κρύπτης του γραφείου, έως ότου όλίγας ήμέρας πρό του γάμου του παρέδωκεν εις τό πυρ με σταϊκήν χείρα όλα εκείνα τά ποικίλα ένθύμια των έρώτων του. Και ή μία άνάμνησις έφερε τήν άλλην και ο εϊρμός των ιδεών του περιπλέκετο επ' άπειρον διαρκώς εκτρεπόμενος επί τοσοϋτον ώστε όσάκις εκάστοτε άνένιφην εκ τής βέμβης, ήπόρει δια τήν ιδεάν, ήτις κατείχε τό πνεύμα του εκείνην τήν στιγμήν, μόλις δέ και μετά κόπου καλινδρομικών νοερών άνεύρισκε τήν άφετηρίαν.

Υπό τοιοϋτων σκέψεων κατεχόμενος, έξηκολούθει να βαδίζη άνωμάλως, σπεύδων τό βήμα όσάκις σκέψις τις ή άνάμνησις δυσάρετος έπήρχετο εις τον νουν του ώσανεί ήθελε ν' άντιπαρέλη προ αυτής ταχέως, μετριάζων δέ αυτό ύσάκις κατείχε τό πνεύμα του εύχάριστος ή παρήγορος λογισμός, τύπτων εύίποτε δια του λεπτού βαθδίου του τά σκέλη τής άναξυρίδος του όπως άποτινάξη τον κοριορτόν. Είχε φθάση ήδη εις τό μέσον τής όδοϋ, όπου κίνται αί Παράγκαι. Έσταθμευσον πρό αυτών υπό τά ξύλινα προστεγάσματα των μερικοί ήδοιπόροι και μία άμαξα προερχομένη εκ Πειραιώς. Υπήρτης τις περιέφερον επί δίσκου λευκούμια άπεξηραμένα ως να ήσαν τεμάχια τιάνου έπιτετασμένα δι' έλευρου και μικροσκοπικά ποτήρια βακής ή βωμίου. Έτερος δέ ύπηρέτης εκράτει κάδον πλήρη υδατος υπό τό στόμα των ίππων, ούτινες συχνάκις διέκοπτον τήν πόσιν όπως εκφέρωσιν έν των άποσταζόντων ύδαρ μυκτήρων των θορυβώδη χρεμετισμόν σμήνος νησών και χηνών συνετάρασσε μετά κλαγγής τό παρό τό στοργύλον φρέαρ λιμνάζον άκάθαρτον ύδαρ. Ο άνεμος έξηγησούτο όλον έν κάτω εκεί εις τό Φάληρον έφάνετο τρικυμιωδώς συντεταραγμένον τό πέλαγος και ο άφρός των κυμάτων συγχέομενος με τήν έπιπλανωμένην επί τής θαλάσσης όμίχλην. Έμπροσθέν του, έγγύτερον, αί ύψηλαί καπνοδόχοι των εργοστασιών του Πειραιώς εκάπνιζον ως προσφάτως σθεσθείσαι νε ερώσιμοι δάδες και τό πνεύμα του άνέμου παρέφερε τον πυκνόν κατ' άρχάς και βαθμηδόν άραιούμενον καπνόν των. Οι μεγάλοι, τερατιωδώς διασταλμένοι και άγρίως λευκάζοντες όφθαλμοί των δια

βαναύτου χρωστήρος επί του τοίχου των Παρυγραμμένων μερῶν, στρατιωτῶν ἀγγλων ἀπιθάνων, ὀπλιτῶν ἀρχαίων φασματωδῶν σειόντων τὸ δόρυ μὲ χεῖρα ἐξηρωμένην. ἔφαιναντο ἀτενίζοντες τὸν σκυθρωπὸν καὶ σύννευον διαβάτην μετ' εὐήθους ἀπλανείας.

Ὁ Ἀνδρέας ἐπόθει τὴν μόνωσιν. Εἶδε μίαν ὁδὸν πλαγίαν διανοιγομένην ἐκεῖ που δεξιόθεν καὶ εἰσῆλθεν εἰς αὐτὴν ἀδιστακτως. Ἡ ὁδὸς αὐτῆ, ἥτις ἦτο μᾶλλον ἀτραπὸς, ἔβκιε διὰ μέσου ἀγρῶν καὶ ἀμπελώνων πρὸς τὸν ἐλοιῶνα. Ὁ Ἀνδρέας τὴν ἐξέλεξε τυχαίως· ἀλλὰ τὸ ἀληθὲς εἶνε ὅτι ἡ παρεκκλισίς του ἦτο καὶ ὀλίγον τι σκόπιμος. Ἀπὸ τινων ἤδη στιγμῶν, λεληθότως, ἐνῷ τὸ πνεῦμά του ἐπλανᾶτο εἰς τοὺς λαθουρίθους τῶν ἀνακαυμάτων, εἶχε ἤδη προσελκύσῃ τὴν προσοχὴν του ἐρυθρὰς τῆς οἰκίας ἐσοχικῆς κειμένη εἰς τὸ μέσον τῆς πεδιάδος, εἰς ἀπόστασιν τριακοσίων περίπου μέτρων ἀπὸ τῆς κυρίας λεωφόρου, ἡ δὲ πλαγία ὁδὸς εἰς ἣν εἰσῆλθε διήρχετο ἀκριβῶς πρὸ τῆς οἰκίας ταύτης. Ἦτο κομψὴ ἔπαυλις, ἀπερίττου ἀλλὰ χαρίεντος ῥυθμοῦ, μὲ τοὺς τοίχους κεχρωματισμένους ἐρυθροῦς, μὲ τὰ περιζώματα λευκά, μὲ τὰ κιγκλιδωτὰ κινῶμενα πράσινα. Ἡ λιθινὴ κλίμαξ ἦτις ἐκ τῆς αὐλῆς ἦγε πρὸς τὸν ἀνώτερον ὄροφον ἐκοσμοῦτο ὑπὸ μεγάλων ἀνθοδοχείων, ἐν οἷς ἐφύοντο κάκτοι καὶ ἠάμνοι ἀειθαλεῖς. Κλήμα ἀμπέλου ἀναρριχώμενον ἐσχημάτιζε πυκνοφυλλὸν καὶ σκιερὰν κατὰ τὸ θέρος ἀνκθενδράδα ἐντὸς τῆς αὐλῆς ὑποβαταζομένην ὑπὸ σιδηρῶν ῥάβδων. Παρὰ τὸ αἰτώμα ἔκειτο ἀνδρῶν περιζωννύμενον ὑπὸ δρυφάκτου λιθίνου. Ὅπισθεν ἐξεταίνετο κήπος εὐρύχωρος πλήρης δένδρων ὀπωροφόρων, καθὰ ἐμαρτύρει ὁ μακροῦθεν ἐπιδεικνύμενος λευκὸς κόσμος τῆς ἀμυγδαλῆς. Μία αἰὲ ἔθοσκε παρὰ τὴν εἰσοδὸν, ἐνῷ ἀρκεταὶ περισσότεραί περίπλαντο ἐντὸς τοῦ κήπου, ἐνῷ πιθανὸν ὑπῆρχε καὶ ἡ ἀφανὴς ἐκ τῆς ὁδοῦ κατοικία των.

Ὁ Ἀνδρέας ἔβλεπε τὸν ἐρυθρὸν αὐτὸν οἶκον, τὸν παρετήρει ἀτενῶς, προσηλὼν ἐξ ἰλοκλήρου τὴν προσοχὴν του ἐπ' αὐτοῦ, τὸ δὲ πνεῦμά του διατελοῦν πάντα ὑπὸ τὸ κράτος τῶν θλιβερῶν ἐντυπώσεων τῆς καταταραχῆς αὐτὸν σκηνῆς, συνεδύαζεν ἀκουσίως τὰς ἰδικὰς του περιστάσεις μὲ τὴν εὐφρόσινον θέαν τῆς ἐπαύλειος. Ἐφαίνετο τῷ ὄντι ἐνδικαίτημα τερπνόν, ἀποπνέον τὴν ἀνεσιν, τὴν εὐπορίαν, τὴν εὐμάρειαν, κατοικητήριον εὐδαιμονίας, φωλεὰ ἱρημικῆς μακρᾶν τῆς τύρβης, περικυκλωμένη ὑπ' ὄλων τῶν θελητῶν τοῦ ἀγροτικῆ βίου, ἐν ἣ ἠδύνατο νὰ ἐκκολαφθῶσι πάντα τὰ χαρμόσυνα αἰσθήματα τοῦ βίου. Ἡ οἰκία ἦτο κατωκνημένη, ὡς ἐμαρτύρουσαν πολλά σημεῖα, ἰδίᾳ δὲ ὁ ἀπὸ τῆς κωνοδόχης ἀναθρόσκων κωνὸς τῆς ἐστίας. Τίνες

εὐτυχεῖς ἄρα γε κατόικουν ἐκεῖ; Ἦτος γεωκλήμων τις εὐπορὸς ἀψηφῶν τὰς πολυταράχους διασειδάσεις τῆς πόλεως καὶ κατοικῶν ἐκεῖ πανοικειῶσως ἐπιτηρῆ διηνεκῶς ἐκ τοῦ σύνεργος τὴν καλλιέργειαν τῶν κτημάτων του Ἰσως ἐραστὴς τις τῆς ἐσοχῆς, ἀπηλλοτριμένος τῶν πεζῶν βιωτικῶν φροντίδων, ὅστις μετέβαιεν ἵνα κατοικήσῃ ἐκεῖ ἀπὸ τοῦ χειμῶνος διὰ νὰ ἀπολαύσῃ τοῦ θεάματος τῆς ἀναγεννωμένης φύσεως ἀπὸ τῆς πρώτης γαρυγῆς τοῦ ἔαρος. Καὶ ὁ Ἀνδρέας ἐφαντάζετο τὸν εὐτυχεῖ ἀγνωστον οἰκοδεσπότην τοῦ ἐπιφθόνου ἐκείνου κτήματος καθήμενον παρὰ τὸ θαλάσσιον τῆς ἐστίας του καὶ ἀναγιγνώσκοντα, ἐφαντάζετο τὴν σύζυγον του ῥάπτουσαν, τὰ τέκνα του σκιρτῶντα, ἐνῷ ἡ χύτρα κοχλαῖε ὑποκόφως εἰς τὸ μαγειρεῖον εὐώδη διαχέουσα κνίσσαν ἰσάκις ἢ θεράπεινα ὑπανεγείρει τὸ σκέπασμά της, μέχρις οὗ ἔλθῃ ἡ εὐλογητὴ ὥρα νὰ συνχυθῇ πρὸς τὴν τράπεζαν πᾶσα ἡ οἰκογένεια. Ἐφαντάζετο πάλιν τὰς οἰκογενειακὰς ἡμεγύρεις τῆς ἐσπέρας περὶ τὸ φῶς τῆς λυχνίας, ὅτε ὁ ὕπνος κατέρχεται ἀδιστακτως, μαλακῶς καὶ ἠδυπαθείᾳ πιέζων τὰ βλέφαρα. Ἐφαντάζετο τὸν οἶκον αὐτὸν περιβαλλόμενον ἀπὸ αἰγλὴν φαειρότητος κατὰ τὰς εὐηλιόους ἡμέρας. Καὶ ἐσκέπτετο...

Διατί τάχα νὰ μὴ ἔχῃ καὶ αὐτὸς μίαν ἀγροτικὴν ἔπαυλιν, ἐν καταφύγιον τερπνόν καὶ ὑγιεινόν; Χάριτι θεῆς δὲν τοῦ ἔλειπον τὰ μέσα ἠδύνατο νὰ κτίσῃ, ν' ἀγοράσῃ, ἐν ἀνάγκῃ δὲ νὰ ἐνοικιάσῃ μίαν τοιαύτην. Ἄν εἶχε τὸ πνεῦμα ἐλεύθερον, ἀν δὲν ἦτο ἡ κατάστασις του διαρκῶς μετέωρος καὶ διαρκῶς ἀρροσφαλῆς ἡ ἡσυχία του, ἢ τὸ εἶχεν ἤδη σκεψθῆ καὶ θὰ εἶχεν ἐκτελέσῃ, διότι αὐτὸς φύσει ἠρέσκετο εἰς τὸν ἀπομεμονωμένον γαλήνιον βίον. Ὡ! ἀν ἦτο κατορθωτόν! ἀν τοῦ τὸ ἐπέτρεπον αἱ ἠθικαὶ τοῦ οἰκογενειακοῦ βίου του περιστάσεις, ἀν ἔλειπον οἱ φρικώδεις ἐκείναι σπαραγμοί!... Ὡ! διέμενεν εἰς τὴν ἔπαυλιν του ὄλον τὸ θέρος καὶ μέρος τοῦ ἔαρος καὶ μέρος τοῦ φθινοπώρου, θὰ ἤρχετο εἰς αὐτὴν καὶ κατὰ τὸν χειμῶνα προσέτι παροδικῶς, ἰσάκις ὁ καιρὸς τὸ ἐπέτρεπεν. Μὲ ἕνα δῖφρον μικρὸν, σφύρμενον παρ' ἐνὸς ἵππου καὶ διοικούμενον παρ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου θὰ μετέβαιεν εἰς τὴν πόλιν τὰς ἡμέρας τῶν συνεδριάσεων καὶ θὰ ἐπέστρεφε πρὸ τῆς ἐντάσεως τοῦ καύσωνος εἰς τὸ σκιερὸν του καταφύγιον. Ἐνόμιζεν ἤδη ὅτι ἔβλεπε τὴν σύζυγόν του ἤρεμον, γαλήνιον, εὐπροσήγορον — τί ὄνειρον! — καταγινομένην περὶ τὰ οἰκιακά, τὴν Αἰλὴν ἀσχολουμένην σοβαρῶς περὶ τὸ πρῶτόν της κέντημα, τὸν Ἀλέκον σκιρτῶντα θορυβωδῶς ὡς νεαρὸν πῦλον ἐντὸς τοῦ κήπου ἢ εἰς τὰ περίε. Τὸ πρῶτὸ ἠδύνατο κάλλιστα νὰ ἐξέρχεται πρὸς κυνηγεσίαν ἐντὸς τῶν παρακειμένων κτημάτων. Τὴν ἐσπέ-

ραν θὰ μετέβαινον πανοικει εἰς τὰ λουτρά τοῦ Φακλήρου. Κατὰ δὲ τὰς σεληνοπεριγεῖς νύκτας θὰ εἰδέσθαι ὅλη ἡ οἰκογένεια ἐκεῖ ἐπὶ τὸν ἀνδρῶν, ἀναπνεύουσαν τὴν ζωογόνον αὐραν, βλέπουσα τὸ μαγικὸν πανόραμα τῆς μακροκρούσης φαληρικῆς θαλάσσης καὶ ἀκούουσα τὸ εὐθυμὸν ἔσμα τοῦ γρύλλου καὶ τὸν ἐναρμόνιον ἠροῦν τῶν φυλλωμάτων...

Τόσον ἦτο βεβουλημένος εἰς τὰς εἰδυλλιακὰς ταύτας σκηνὰς ὡς ἀνέπλεκεται ἡ φαντασία του, ὅστε δὲν ἤκουσε πρῶς τὸν κρότον ἀμαξῆς, ἥτις ἐρχομένη ἐξ Ἀθηνῶν, εἰσῆλθε καὶ αὐτὴ ἐπίσης εἰς τὴν πλαγίαν ὁδὸν καὶ εὐρίσκατο ἤδη ἐπισθῆν του. Ὁ ἀμαξήλατος εἰδέσθη νὰ ἐπικαλεσθῆ δις τὴν φράσιν: «Ἐμπρός!... κύριε!...» καὶ ὁ Ἀνδρέας μὸλις ἐπρόφρασε νὰ παραμερίσῃ εἰς τὴν στενὴν ὁδόν.

Ἄπειχεν ἤδη εἰκοσι περίπου βήματα ἀπὸ τῆς οἰκίας, ἥτις ἐγένετο εἰς τὸν νοῦν του τόσας καὶ τόσας σκέψεις, ὅτε αἰφνης εἶθε τὴν ἀμαξὴν σταθεῖσαν ἐκεῖ, πρὸ τῆς εἰσοδοῦ. Ἡ κεκλεισμένη θυρὶς ἠνοιχθῆ καὶ κατήλθεν ἀνὴρ τις, ὁ ἀμαξήλατος ἐπίσης κατήλθεν ἀπὸ τῆς ἔδρας του καὶ ἐβοήθησε τὸν ἐπιβάτην νὰ ἐξέλθῃ ἀντικειμένου τι ἐκ τοῦ βήλους τῆς ἀμαξῆς. Ὁ Ἀνδρέας ὅστις εἶχεν ἐν τῷ μεταξύ πλησιάζῃ ὄχρησεν ἰδὼν τὸ ἀντικείμενον ἐκείνο καὶ ἐσταματήσεν ἐλαφρὸν βίγος διέτρεξε τὸ σῶμά του. Τὸ ἐξαχθὲν ἐκ τῆς ἀμαξῆς ἀντικείμενον ἦτο ἐν φέρετρον.

Ναὶ ἐν φέρετρον μικρὸν, διὰ τὸ σῶμα παιδίου, λευκόν, μὲ κορυφὰς καὶ κοσμήματα ἐπαργυρὰ, μὲ τὸν σταυρὸν εἰς τὸ μέσον τοῦ σκεπασματος, μὲ θυσάνους πρασίνους καὶ λευκοὺς ἐκ γὰζης, κομψὸν ἐν τῇ ἀπαισιότητι του

— Ποῖος ἀπέθανεν; ἠρώτησεν ὁ Ἀνδρέας, θέλων κἄτι νὰ ἐρωτήσῃ, συναισθανόμενος τὴν μορῆαν τῆς ἐρωτήσεώς του. ἀλλὰ μὴ εὐρίσκατον ἄλλην.

- Ἐνα παιδάκι.
- Μεγάλο;
- Πέντε ἐτῶν.

Πέντε ἐτῶν!... ἦτο λοιπὸν συνομήλικον μὲ τὸν Ἀλέκον του.

— Καὶ ἦτο ἀγόρι; ἠρώτησεν ἐκ νέου ὁ Ἀνδρέας.

- Ἀγόρι.
- Ἀπὸ τί ἀπέθανεν;
- Ἀπὸ διφθερίτιδος. ἀπένησεν ὁ ἀνὴρ, ὅστις ἤρχισε νὰ ἐρίσκη ὑποποῦν ὑπὲρ τὸ θεῖον παρατεταμένους τὰς ἐρωτήσεις ἐκ μέσου ἐνός ἀγνώστου διαβάτου.

Διὰ μίας ὁ Ἀνδρέας ἐφαντάσθη τὸ τέκνον του, τὸν Ἀλέκον νεκρὸν ὡς τὸ παιδίον ἐκείνο τῆς ἐπαύλειος, φονευθέντα ὑπὸ τῆς ἀνηλεοῦς νόσου, κατακειμένον ἐντὸς παρομοίου φέρετρο ἀνθοσκεπῶς. Ἐφαντάσθη τοὺς ἱερεῖς φέροντας

τὰ λευκὰ ἄμφια, τὴν ἔρρινον φαλαμφιδίαν τῶν φαλτῶν, τοὺς νεκροφόρους βυπαρούς, ἐκτετραχηλισμένους, μὲ τὸν ἀκάθαρτον ἐκείνον ποδήρη χιτῶνά των φέροντας ἀδιαφόρους τὸ ἐλαφρὸν φορτίον, τὴν ταλάντευσιν τοῦ μικροῦ φερέτρο ἐντὸς τῆς χρυσοποικίλου νεκροφόρου ἀμαξῆς, τὸν ἐνταφιασμὸν, τὸν κρότον τοῦ χώματος, τοὺς σπαρκακτικούς λυγμούς, τὴν παγερὰν ἐπιστροφὴν εἰς τὸν πένθιμον οἶκον. Ἐφαντάσθη πάντα ταῦτα ἀστραπηθῶν καὶ ἀπὸ ὄχρῳς ἐγένετο πελιδνὸς καὶ τὰ γόνατά του ἐκάμφθησαν. Ἐστράφη καὶ μὲ βήμα ταχύ ἤρχισε νὰ βαίνει πρὸς τὰς Παρυγάδας, ἐνῷ ὁ κομισκὸς τὸ φέρετρον ἀνὴρ ἀνέθεβαζεν αὐτὸ διὰ τῆς λιθίνης κλίμακος εἰς τὴν ἐρυθρὴν οἰκίαν, ἡ δὲ ἀμαξία ἀπέμεινε σταθμύουσα πρὸ τῆς εἰσοδοῦ.

Διὰ πρῶται φανίδες τῆς βροχῆς ἐστίζον ἤδη τὸ λευκὸν ἔδαφος τῆς ὁδοῦ τοῦ Πειραιῶς. Ἡ ἀμαξία ἥτις κατὰ τὸ ἀπκράδατον σύστημα εἶχε σταθμύουσα ἐπ' ὀλίγον εἰς τὰ παραπήγματα, εἶχεν ἀναχωρήσῃ εἰς Ἀθήνας. Ἄν εὐρίσκατο ἀκόμη ἐκεῖ, ὁ Ἀνδρέας ἤθελε παρακαλέσῃ τοὺς ἀγνώστους ἐπιβάτας της νὰ τὸν παραλάβωσιν, ἤθελε πληρώσῃ ἀδρῶς τὸν ἠνίοχον ὅπως ἐν ἀνάγκῃ τὸν προσλάβῃ εἰς τὴν παρὰ τὴν ἔδραν του θέσιν. Δὲν ἐφοβείτο τὴν βροχὴν, ὅχι ἄλλως θὰ εἰσῆρχετο εἰς μίαν τῶν Παρυγῶν καὶ θὰ εὐρίσκατον ἐκεῖ πρόσκαιρον καταφύγιον ἕως ὅτου ἤθελε διέλθῃ ἐτέρως τῆς ἀμαξίας. Ἐπίετο νὰ φθάσῃ εἰς Ἀθήνας καὶ διὰ τοῦτο ἀνέλαθε τὴν πορείαν του μὲ βήμα σπεῦδον, τρέχων σχεδόν, ἐνῷ ἡ βροχὴ ἤδη θαψιλωδῶς τὸν ἔλουεν. Τὸν εἶχε καταλάβῃ φόβος. Ἦθελε νὰ ἴδῃ τὸ τέκνον του, νὰ τὸ ἴδῃ ζῶν, ὑγιαῖνον. Δὲν εἶχον παρῆλθῃ ἀκόμη δύο ὥραι ἀπότου τὸ ἀφῆκεν εἰς τὴν κορυφὴν τῆς κλίμακος τῆς κατοικίας του. Ἄλλ' ἀδιάφορον εἶνε τόσον ὑπουλοῖ, τόσον κερματοβόλοι αὐταὶ αἱ νόσοι τῶν παιθῶν, ὅστε τὸ προσβαλλόμενον ταλαιπωρὸν μικρὸν ὄπερ πρὸ ὀλίγων ἐπι ὡρῶν ἐπαιζεν ἀμέριμον ἐκπνέει πρὶν ἢ σθισθῆ τὸ μείδιμα ἀπὸ τὰ χεῖλη του. Ἡ διφθερίτις!... ὦ τὴν ἀποτρόπαιον Ἐρινόν!

Διὰ μίας ἠκούσθη ὡς συριγγός. Ἡ ἀμαξία στοιχία προσερχομένη ἐκ Πειραιῶς διέγραφεν εἰς μικρὰν ἀπὸ τῆς ὁδοῦ ἀπόστασιν εὐρίσκειν καμπύλην καὶ ἡ ἀτμομηχανὴ της ἐξέπεμπεν ἱερυθὸν ἀσθηματικὸν βρόμον. Ὡ! ἀν ἦτο δυνατόν νὰ σταματήσῃ, νὰ τὸν παραλάβῃ διὰ νὰ φθάσῃ ταχύτερον!.. Μηχανικῶς ὕψωσα τὴν ῥάβδον του ὡσεὶ καλῶν αὐτὴν καὶ ἤρχισε νὰ τρέχῃ. Οἱ ἐκ τῶν θυρίδων τῶν βαγονίων προσβαλλόντες τὰς κεφαλὰς ἐπιβάται ὡς τὸν ἐξέλεγον βεβαίως ὡς παράφρον. Μετὰ τινὰ δευτερόλεπτα ἡ ἀμαξία στοιχία ἠφανίσθη ἐκπέμψασα ὕστατον διάτορον συριγγόν.

Ὅτε ἐφθασε πρὸ τοῦ σταθμοῦ τοῦ σιδηροδρό-

μου ὁ Ἀνδρέας ἦτο καθιδρῶς, ἐνῶ τὰ ἐνδύματά του ἀπέσταζον ἐκ τοῦ ὕδατος τῆς βροχῆς. Προσκάλισας τὴν πρώτην ἀμαξίαν, ἣν συνήνησε καὶ ἀνελθὼν ἐν τάχει εἶπεν ἀθμαινῶν πρὸς τὸν ἀμαξηλάτην:

— Ὅδὸς Νίκης, ἀριθμὸς τὰδε . . .

Ἀπὸ τῆς θυρίδος ἐβλεπεν ὡς φάσμα, πελιδνός, μὲ ὀφθαλμούς ἀπλανεῖς τὴν βροχὴν καταπίπτουσαν βραγδαίως, τοὺς διαβάτας συνωθουμένους ὑπὸ τοὺς ἐξώστας ἢ εἰς τὰς θύρας τῶν ἐργαστηρίων. Ἐκ διαλειμμάτων κύπτων πρὸς τὰ ἐμπρός ἐφώνει σπασμωδικῶς πρὸς τὸν ἀμαξηλάτην.

— Γρήγορα!... κάμε γρήγορα!...

Καὶ ὑπελόγιζε κατὰ βήματα τὴν ἀπόστασιν, ἥτις τὸν ἀπεχώριζεν ἀπὸ τοῦ οἴκου του. Ἴδου τὸ Μοναστηράκι... νὰ ἡ Καπνικαρία... νὰ ἡ οἰκία Κορομηλά... ἐφθάσαμεν!

Ὅτε ἡ ἀμαξία ἐσταμάτησε πρὸ τῆς οἰκίας του, κατῆλθε δι' ἐνὸς ἀλματος, ἐδῶκεν εἰς τὸν ἀμαξηλάτην ἐν διδραχμῶν καὶ χωρὶς νὰ περιμεῖνῃ νὰ λάβῃ τὸ ὑπόλοιπον ἔκρουσε σφοδρῶς τὴν θύραν, ἥτις ἐν τῷ ἄμα ἠνεόχθη.

Ὁ πρῶτος ἐν εἶδεν ἦτο ὁ υἱὸς του, ὁ Ἀλέκος ὅστις πρῶτος εἶχε δράμῃ ἀκούσας κρουομένην τὴν θύραν καὶ ὅστις ἰδὼν τὸν πατέρα του ἐκραύγαζε περιχαρῆς:

— Ὁ μπαμπᾶς!... ὁ μπαμπᾶς, μπαμπᾶ!

Ἡ μορφή τοῦ πατρὸς ἠθρίασεν ἐν δάκρυ ἐφάνη τρέμων εἰς τὸν κανθὸν τοῦ ὀφθαλμοῦ του καὶ ὤρμησεν ἀνερχόμενος τὴν κλίμακα πολὺ ταχύτερον ἀφ' ὅ,τι εἶχε κατέλθῃ αὐτὴν τὴν πρώτην. Ἐνῶ δὲ ἡ σύζυγός του ἀπὸ τῆς θύρας τοῦ θαλάμου τῆς φέρουσα πρῶτην οἰκιακὴν ἐσθῆτα καὶ μὴ ὑποπτεύουσα οἷος κλυθῶν φοβερός ἀλγους εἶχε συνταράξῃ τὴν ψυχὴν τοῦ ταλαιπώρου ἐκείνου νέου ἀνδρὸς ἐβλεπεν ἀπορούσα τὴν σκηνὴν, ἐσφιγγεν οὕτως ἔκφρων ἐπὶ τοῦ στήθους τὸ τέκνον του καὶ κατασπαζόμενος αὐτὸ ἐφώνει ματὰ λυγμῶν:

— Παιδί μου!... παιδί μου, παιδί μου!

ΧΑΡΑΛΑΜΠΗΣ ΔΑΝΙΗΛ

ΔΙΣΤΙΧΑ

1
Μιὰ τέχνη ξέρω: ἡ ἀγαπῶ — κι' ἐν ὅλῃς τὸ καλὸ σου, Σὺ, ποῦ ἐν ἔρις ἡ ἀγαπᾷς, πάρε με δάσκαλό σου.

2
Ἐν τῷ χῶμα κάτω τί ζητοῦν τὰ μάτια σου σκυμμένα; Ἄν ἡ καρδιά σου χάθηκε, ζήτα τὴν ἀπὸ μένα.

3
Τὸν ἥλιο καὶ τὰ μάτια σου σὺν τύχῃ ν' ἀντικρύξω, Ἄπὸ τῶ φῶς τους τὸ πολὺ θαμπώνομαι, θαρκίζω.

4
Ἄχ σιγαλοπερπάτη καὶ χαμηλοβλεπούσα, Ἄν εἶχες ἄλλα πείσματα, διπλᾶ θὰ σ' ἀγαποῦσα.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΡΟΣΙΝΗΣ

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΟΥ ΒΕΛΓΙΟΥ
ΛΕΟΠΟΛΔΟΣ Α'

(Συνέχεια ἐξ ἐπιπροηγούμενων φύλλων)

Δ'.

Οὕτω λοιπὸν ἀγγλίδι ὑπουργοί, βῶσσοι καὶ πρῶσοι διπλωμάται, γάλλοι δημοσιολόγοι, εἰ πάντες συμφωνοῦσιν ἐν τῇ καταπίσει τοῦ Λεοπόλδου οἱ πάντες παραδέχονται ὅτι αἰτία τῆς παραίτησός του ἦτο ὁ θρόνος τῆς Ἀγγλίας (1) ἀλλ' ἐὰν ψυχρότερον ἐσκέπτοντο περὶ τῶν πραγμάτων οἱ ὄρμητες ἐκεῖνοι ἐπικριταὶ τοῦ ταλαιπώρου πρίγκηπος, δὲν θὰ ἠδίκουν οὕτως αὐτόν. Ἀπέβλεπεν, ἔλεγον, εἰς τὴν ἀντιβασιλείαν τῆς Ἀγγλίας. Ἄλλ' ἦτο βέβαιον ὅτι θὰ ὑπῆρχεν ἀντιβασιλεία; Γεώργιος ὁ Δ' ἤγατο πρὸς τὸν τάφον ἀλλὰ μετὰ τὸν θάνατόν του ὑπῆρξε διάδοχος του ἕτερος υἱὸς τοῦ Γεωργίου Γ' ὁ δούξ τῆς Κλαρεντίας, ὅστις καὶ ἐβασιλεύσεν ὡς Γουλιέλμος Δ'. Τοῦτου διάδοχος ἦτο ἡ πριγκίπισσα Βικτωρία, ἡ θυγάτηρ τοῦ δούκῃ τοῦ Κέντ καὶ ἀνεψία τοῦ Λεοπόλδου. Καὶ ἦτο μὲν γέρων ὁ ἐπίδοξος ἐκεῖνος διάδοχος τοῦ θρόνου τῆς Ἀγγλίας καὶ δὲν ἐφαίνετο μακροβίος, ἀλλὰ καθόσον αὐτὸς θὰ ἐγήρασκε, θὰ ἠῤῥαζεν ἡ κόρη, ἡ προωρισμένη διὰ τὸν θρόνον. Ἦτον αὕτη ἡδὴ ἐνδεκαετής, ὥστε ἤρχον πέντε ἢ ἕξ ἔτη, ὅπως καταστῆ κανονικὴ διάδοχος τοῦ θρόνου, οὕτως μικρὰν πιθανότητα εἶχεν ἡ βραχυτάτη θὰ ἦτο ἢ ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς Ἀγγλίας ἀντιβασιλεία τοῦ Λεοπόλδου ἀλλ' ὅταν ἀπροσδόκητον γεγονός ἐπέλθῃ, ταραττοὺς τοὺς ὑπολογισμοὺς τῶν ἀνθρώπων καὶ ἐμβάζλλον αὐτοὺς εἰς ἀμηχανίαν, δύσκολος εἶναι ἡ ψυχρὰ σκέψις καὶ ἡ ἀνεύρεσις τῆς ἀληθοῦς κίτιας τῶν φαινομένων. Συμβαίνει δὲ πολλάκις, ὅταν οἱ ἐπικριταὶ εἶνε ἀνίκανοι νὰ ὑψωθῶσι μέχρι τοῦ φρονήματος καὶ τῆς εὐγενοῦς φιλοδοξίας τοῦ ἐπικρινόμενου, νὰ σφάλωνται καὶ νὰ ἀδικῶσιν αὐτόν. Οἱ λίαν πρακτικοὶ ἐκεῖνοι πολιτικοὶ καὶ διπλωμάται, οἵτινες ὡς ἀφετηρίαν τῶν σκέψεών των εἶχον μόνον τὸ συμφέρον καὶ τὴν ἀρχὴν, δὲν ἠδύναντο νὰ σκεφθῶσιν ὅτι ἠδύναντο ἀνὴρ τις νὰ ἔχῃ ὡς γνώμονα τῆς ἐαυτοῦ πολιτείας τὸ γενναῖον αἰσθημᾶ του καὶ τὴν συνετὴν μέριμναν περὶ τοῦ λαοῦ ὃν ἐκέκλητο νὰ κυβερνήσῃ, ἐνόμιζον δὲ ὅτι τὰ πάντα ἠδύναντο νὰ ἐξηγήσῃσι διὰ τῆς ταπεινῆς φιλοδοξίας τοῦ ἀντιβασιλεύσαντος ἐν Ἀγγλίᾳ!

(1) Καὶ ὁ ἱστορικὸς Γερβίνος, πλανώμενος ἐκ τῆς περὶ τούτου κοινῆς ὡς εἶπεν γνώμης τῶν συγχρόνων, σφάλεται ἀποδίδων τὴν παραίτησιν ἐκείνην τοῦ Λεοπόλδου εἰς τὴν περὶ ἀντιβασιλείας ἐν Ἀγγλίᾳ φιλοδοξίαν αὐτοῦ.

Ἡ ἀγγελία τῆς ἀρνήσεως τοῦ Λεοπόλδου εἰς μεγάλην ὀλίψιν ἐβύθησε σύμπασαν τὴν Ἑλλάδα. Τὸ δυστυχὲς ἔθνος, ἐπὶ τριετίαν ἤδη ὑφιστάμενον τὰ δεινὰ τῆς ἐλλείψεως κυβερνήσεως ἰσχυρᾶς, ἐμφυλίων διχονοιῶν καὶ ἐρεθισμοῦ πνευμάτων, καὶ εὐλόγως φοβούμενον ἐκ τούτων ἐπιειμένην τὴν ἀναρχίαν, ἤλπιζε τέρμα τῶν δεινῶν αὐτοῦ καὶ τῶν φόβων ἐν τῇ βασιλείᾳ. Καὶ ἐπικραῖνε μὲν τὸ πρωτόκολλον τῆς 3 Φεβρουαρίου τοὺς ἑλληνας ὡς προσκροῦον εἰς τὴν φιλοπατρίαν αὐτῶν, ὡς σκληρῶς καὶ ἀδίκως ἀποχωρίζον ἀλλήλων ἀδελφοὺς συναγωνισθέντας καὶ συμπόνοντας, ὧν τοὺς μὲν ἠλευθέρου, τοὺς δὲ ὑπέβαλλε πάλιν ὑπὸ ἄτυμον καὶ ἀπεχθῆ ζυγόν· ἀλλ' ὅσον δήποτε μεγάλη καὶ ἀνῆτο ἡ ἐκ τοῦ πρωτοκόλλου λύπη, μείζων αὐτῆς ἦν βεβαιῶς ἡ ἀθυμία ἢ ἐπὶ τῇ παραίτησιν τοῦ πρίγκηπος καταλαβούσα τὰς ψυχὰς ἀπάντων. Τὰ σφάλματα τοῦ Καποδιστρίου, τὰν ἀδελφῶν αὐτοῦ ἢ κακὴ πολιτεία, ἢ προτιμήσεις ἐν ταῖς διαφύροις τοῦ Κράτους λειτοῦργίαις προσώπων θεωρουμένων ζήνων ἀντὶ τῶν ἐπὶ ἔτη μακρὰ ἀγωνισμένων φοβερῶν ἀγῶνα καὶ διακρίψαντων πολιτῶν, ἐτέρωθεν δὲ ὁ ἐμφανὴς καὶ κρύφιος κατὰ τοῦ Καποδιστρίου πόλεμος τῆς ἀγγλικῆς κυβερνήσεως, καὶ ἡ ὑπ' αὐτῆς παρορμητικὴ ἐμμανὴς καὶ ἐν πολλοῖς ἀσυνείδητος ἐν τῷ τόπῳ ἀντιπολιτευσίς εἰς τοσαύτην εἶχον περιουσίαν τὸν τόπον ἠθικὴν ἀναρχίαν καὶ ἀνησυχίαν, ὥστε καταπονηθεὶς οὕτως ἐζήτει βασιλεία ὅπως ἀπολαύτῃ εὐνομία; τινὸς καὶ ἡσυχίας, ὅπως δύνηθ' ἢ νὰ ἀναπαυθῆ ἀπὸ τῆς δεκαετοῦς ἐναγωνίου πάλης καὶ τῶν παθημάτων, καὶ ἐπουλώσῃ τὰς πληγὰς του. Τὰ εὐγενῆ αἰσθημᾶτα τοῦ πρίγκηπος, αἱ στρατιωτικαὶ καὶ πολιτικαὶ αὐτοῦ ἀρεταί, οἱ ὑπὲρ τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους ἀγῶνες αὐτοῦ, ἡ στενὴ συγγένεια αὐτοῦ καὶ σχέσις μετὰ τοῦ αὐτοκρατορικοῦ οἴκου τῆς Ρωσσίας καὶ τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας τῆς Ἀγγλίας καὶ ἡ ἐμπιστοσύνη δι' ἧς θὰ περιέβαλλον αὐτόν ἀμφότεραι αἰ ἐν τῇ ἀνατολῇ ἀντίθετοι αὐταὶ Δυνάμεις, πάντα ταῦτα παρέχοντα γόητρον εἰς τὸν Λεοπόλδον, καθίστανον δημοτικώτατον τὸ ὄνομα αὐτοῦ καὶ θλιβερὰν τοῖς ἑλλήσι τὴν εἰδησίην ὅτι ἐστεροῦντο τοιοῦτου ἡγεμόνος.

Ἐὰν ἐν τῇ εὐρωπαϊκῇ διπλωματίᾳ καὶ τῇ δημοσιολογίᾳ πικραὶ ἐξηγνήθησαν ἐπιτιμήσεις κατὰ τοῦ Λεοπόλδου ἀποδίδουσαι τὴν ἀρνήσιν αὐτοῦ ἐκείνην εἰς τὰς φιλοδόξους αὐτοῦ ἐλπίδας περὶ ἀντιβασιλείας ἐν Ἀγγλίᾳ, ἢ ἐν Ἑλλάδι ἀντιπολιτευσίς τὴν εὐθύναν τῆς ἀποτυχίας ἐκείνης ἐπέριπτε πᾶσαν ἐπὶ τὸν Κυβερνήτην Καποδιστρίαν κατηγοροῦσα αὐτοῦ ὅτι διὰ τὸν διαμαρτυρήσεων τῆς Γερουσίας καὶ τοῦ ὑπομνήματος αὐτῆς καὶ τῶν κατὰ τὸ πρωτόκολλου τῆς 3 Φεβρουαρίου ἀναφορῶν, ὡς ἐκεῖνος

εἶχε δημιουργήσῃ ἀπεθάρρυνε τὸν πρίγκηπα γενόμενος οὕτω τῆς ἔθνικῆς ἐκείνης ἀτυχίας αἰτίας οὐ μόνον δὲ, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ ἱστορικῶν, οἷος ὁ Μένδελσον Καρλόλδου, κατηγορήθη ὁ κυβερνήτης τῆς Ἑλλάδος ὡς ὁ μόνος αἰτιὸς τῆς ἀρνήσεως τοῦ πρίγκηπος Λεοπόλδου, ὡς παραστήσας εἰς αὐτὸν τὰς δυσχερεῖας τῆς νέας αὐτοῦ θέσεως μείζονας ἢ ὅτι πράγματι ἦσαν καὶ θεῖς ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ προσκόμματα μὴ ὑπάρχοντα πραγματικῶς, ὡς π. χ. τὸν περὶ ἀλλαγῆς τοῦ θρησκευματος ἔρον καὶ τὰς περὶ πολιτεύματος ἀποφάσεις τῆς ἐν Ἀργεῖ Συνελεύσεως.

Οὐδεὶς βεβαίως δύναται νὰ φέρῃ τὸν Καποδιστρίαν ὅτι διὰ τῶν πρὸς τὸν πρίγκηπα ἐπιστολῶν του, διὰ τῆς ἀπαντήσεως τῆς Γερουσίας καὶ τοῦ ὑπομνήματος αὐτῆς καὶ διὰ τῶν διαφόρων ἄλλων αὐτοῦ ἐνεργειῶν ἐπολέμησε τὸ ἔθικον καὶ ἀνθελληνικὸν ἔργον τοῦ πρωτοκόλλου τῆς 3 Φεβρουαρίου καὶ ἐζήτησε τὴν συνδρομὴν τοῦ Λεοπόλδου, οὐδὲ διότι ἀπεκάλυπεν αὐτῇ τὴν ὅλην κατάστασιν τῶν πραγμάτων. Καθῆκον πατριωτικὸν ἐμφανὲς ἐπέβαλλεν εἰς αὐτόν νὰ πολεμήσῃ τὸ πρωτόκολλον ἐκεῖνο ὡς προσβάλλον τὰ συμφέροντα καὶ τὰ αἰσθημᾶτα καὶ τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν κατὰ τόπους ἑλλήνων καὶ καταδικαζόμενον ἐν Ἑλλάδι ὑπὸ παντός εὐσυνειδήτου πολίτου, προκίρουμένου τὸ ἔθνικόν συμφέρον τοῦ κομμικτικοῦ πάθους καὶ συμφέροντος ὁ δὲ νέος τῆς Ἑλλάδος ἡγεμὼν ἔπρεπε βεβαίως νὰ εἶνε ἀκριβῶς πεπληροφορημένος περὶ τῆς καταστάσεως τῶν πραγμάτων ἐν Ἑλλάδι καὶ περὶ τῶν ἀναγκῶν αὐτῆς, διότι ἠδύναντο ζυμῶν παντός ἄλλου νὰ ἐνεργήσῃ τὰ δέοντα πρὸς θεράπειαν αὐτῶν. Ὡς πρὸς ταῦτα ἔρα ὁ Κυβερνήτης πρέπει νὰ θεωρηθῆ πολιτευθεὶς ὡς ἀληθὴς Ἕλληνας.

Ἄλλως ὅμως εἶχε τὸ πρᾶγμα ὡς πρὸς τὸν ἔρον τῆς ἀλλαγῆς τοῦ θρησκευματος. Ὁ τοιοῦτος ἔρος περιεχόμενος καὶ ἐν τῷ ὑπομνήματι τῆς Γερουσίας, τῷ κατ' εἰσῆγησιν τοῦ Καποδιστρίου γραφέντι, καὶ ἐν τῇ πρὸς τὸν πρίγκηπα ἐπιστολῇ τοῦ Καποδιστρίου εἶπετο ὅτι ἤθελεν ἡγήσῃ δυσαρῆστως εἰς τὰ ὅσα τοῦ ὑποψηφίου ἡγεμόνος, οὐδαμῶς δὲ ἦτο ἀναγκαῖος. Τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος καίτοι ἐπιθυμοῦν βεβαίως νὰ πρεσβεύῃ ὁ ἡγεμὼν αὐτοῦ τὴν αὐτὴν θρησκείαν οὔτε ἤθελεν οὔτε ἐνόει βεβαίως νὰ ὑποβάλλῃ τοῦτο ὡς ἔρον εἰς τὸν Λεοπόλδον, ὡς κατόπιν οὐδὲν ἐπέβαλλεν αὐτὴν οὔτε εἰς τὸν βασιλεῖα Ὁθωνα οὔτε εἰς τὸν βασιλεῖα Γεώργιον. Ἦδύναντο ὁ Κυβερνήτης νὰ προβάλλῃ ὅτι ὤρμηθη εἰς τοῦτο ἐκ τῆς σκέψεως ὅτι ὁ Λεοπόλδος, ὅστις καθολικὸς ὢν ἐγένετο διαμαρτυρούμενος ὅτι ἐνυμφεύθη τὴν πριγκίπισσαν Καρλότταν, δὲν θὰ ἐδίσταζε νὰ γείνη ἀπὸ διαμαρτυρομένου ὀρθό-

δοξος ανατολικός. Ίσως ο Λεοπόλδος δὲν εἶχεν ὡς καθολικὸς ἀκραδάντους πεποιθήσεις, διότι ὁ ἔχων τοιαύτας πεποιθήσεις ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ ἀλλάσσει τὸ ἑαυτοῦ θρησκευμα ἔστω καὶ ὅταν ἀπὸ μιᾶς ἐκκλησίας τῆς αὐτῆς θρησκείας πρᾶκεται νὰ μεταβῆ εἰς ἄλλην· ἀλλ' ὁ Λεοπόλδος δὲν ἠδύνατο βεβαίως νὰ παραστήσῃ ἑαυτὸν τὸ θέαμα ἀνθρώπου δις ἀλλάζοντος θρησκείαν χάριν ἐγκοσμίων ὠφελειῶν· διὸ καὶ γενόμενος κατόπιν βασιλεὺς τῶν καθολικῶν Βέλγων καὶ νυμφευθεὶς γυναικᾶ καθολικὴν ἔμεινε διακαρτερούμενος μέχρι τέλους ζωῆς.

Οὐ μόνον δὲ ἡ περὶ θρησκείματος εὐχή, οὕτω ζωηρῶς ἐκδηλωθεῖσα, ἐμπνέει εἰς ἡμᾶς εὐλόγους ὑπονοίας περὶ τῆς εὐλακρινείας τοῦ Κυβερνήτου, ὑποδεικνύουσα ὅτι ἐξίτηι νὰ δυσχεράνη τὴν περὶ παραδοχῆς τοῦ ἑλληνικοῦ στέμματος ἀπόφασιν τοῦ πρίγκηπος Λεοπόλδου, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐν τῇ μετὰ τοῦ Στόκχαρ τοῦ ἀντιπροσώπου τοῦ πρίγκηπος συνεντεύξει τοῦ Καποδιστρίου ὑπ' αὐτοῦ τούτου λεχθέντα. Ὡς ἐπιμεινᾶται ὁ ἀναγνώστης, ἐδήλωσεν ἐν αὐτῇ ὁ Κυβερνήτης ὅτι ἠρηθή νὰ δώσῃ ἐγγράφον τὴν περὶ ὑποψηφιότητος τοῦ Λεοπόλδου πρότασιν αὐτοῦ, ἠρηθή νὰ συναίνεσῃ εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ Στόκχαρ γενομένην αἴτησιν τοῦ Λεοπόλδου περὶ ἐκδηλώσεως τῆς θελήσεως τῶν ἑλλήνων, ὑπὲρ τῆς ἐκλογῆς αὐτοῦ ἐπὶ τῇ προφάσει ὅτι τοῦτο ἀπαγορεύει βητικῶς τὸ πρωτόκολλον τῆς 24 Μαρτίου, ἐνῶ μετὰ παρέλευσιν ὀλίγων μηνῶν παρεκάλεσε τὴν ἐν Ἀργεὶ Συνέλευσιν νὰ ἐκφράσῃ εὐχὴν περὶ βελτιώσεως τῶν συνόρων, καίτοι τοιαύτη εὐχὴ ῥητικῶς ὡσαύτως ἀπαγορεύετο ὑπὸ τοῦ πρωτοκόλλου ἐκείνου. Παρίστα δὲ εἰς τὸν πρίγκηπα τὴν ἀνάγκην ἐλευθέρων θεσμῶν ἐν Ἑλλάδι κατὰ τὰς ἀποφάσεις τῶν ἐπὶ τοῦ ἀγῶνος Ἑθνικῶν Συνελεύσεων, ἐνῶ γνωστὸν εἶνε ὅτι αἱ πολιτικαὶ αὐτοῦ ἀρχαὶ καὶ πεποιθήσεις πολλάκις καὶ διχορρήδην ἐκδηλωθεῖσαι, ἀπέκρουον τὴν ἐν Ἑλλάδι παραδοχὴν θεσμῶν τοιούτων, διότι θεωρεῖ τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος ὡς νῆπιον ἀνίκανον νὰ μεταχειρισθῇ τὸ ζυγάριον τῶν ἐλευθέρων θεσμῶν καὶ δυνάμενον ἀντὶ νὰ ζυριαθῇ, ὡς πράττει ὁ ὄριμος ἀνὴρ, νὰ κοπῇ δι' αὐτῶν. Καὶ ἐκάλει μὲν τὸν πρίγκηπα νὰ ἐλθῇ εἰς Ἑλλάδα β.τι τάχιον, ἀλλ' ἐκάλει αὐτὸν ἵνα παραστῇ εἰς τὸν τισοῦτον ἐθνομισθὴ κανονισμὸν τῶν ῥιῶν κατὰ τοὺς ἄρους τοῦ πρωτοκόλλου, κανονισμὸν ὅστις ἐμελλε βεβαίως νὰ παραγάγῃ δεινὰς συγκρούσεις, καὶ ἐν τῷ ὁποίῳ δὲν ἤθελε νὰ καθύσῃ τοὺς δακτύλους του, ὡς ἐξωμολογεῖτο πρὸς τοὺς παντοῦ φίλους. Εἶχε δηλώσῃ πρὸς τὸν ἀντιπρόσωπον τοῦ Λεοπόλδου Στόκχαρ ὅτι ἐάν μὴ ἐνωθῶσιν ἡ Κρήτη καὶ ἡ Σάμος μετὰ τῆς Ἑλλάδος, αὐτὸς ἤθελε παραιτηθῆ τὴν προεδρείαν αὐτῆς, ἀλλ' ὅμως δὲν ἐξαπλήρωσε τὴν δῆλω-

σίν του ταύτην μετὰ τὸ πρωτόκολλον τῆς 3 Φεβρουαρίου τὸ ἀποκλείσαν τὰς δύο ἐκείνας νήσους. Δι' ἐκείσεσι τῶν διαφόρων ἀρχῶν τῆς χώρας, αἱ ἀποφάσεις δημοσίων συναθροίσεων, αἱ ἀναφοραὶ, αἱ ἐφημερίδες αἱ σταλεῖσαι ὑπὸ τοῦ Καποδιστρίου εἰς τὸν πρίγκηπα Λεοπόλδον, ἐν αἷς δι' ὑπερβολικῶν χρωμάτων ἐζωγραφεῖτο ἡ δυστυχία καὶ ὁ ἀπελπισμὸς τῆς χώρας, ἠδύνατο νὰ ἀποθαρρύνωσι τὸν πρίγκηπα σκεπτόμενον περὶ παραδοχῆς ἢ μὴ τοῦ στέμματος τῆς Ἑλλάδος.

Πᾶσα ἡ πρὸς τὸν ὑποψήφιον τῆς Ἑλλάδος ἡγεμόνα τοιαύτη πολιτεία τοῦ Καποδιστρίου ὑποδηλοῖ τὴν ἐφείσιν αὐτοῦ ὅπως ἀποτύχῃ ἡ ἐκλογὴ ἐκείνου καὶ παρατείνῃ ἐπ' ἀόριστον καὶ ἴσως ἰσόδιον καταστάσῃ τὴν ἑαυτοῦ προεδρείαν ἐν Ἑλλάδι. Ἐκ τῶν τοιούτων δὲ προθέσεων ἐξηγουῦνται αἱ ἀντιφατικαὶ αὐτοῦ δηλώσεις περὶ τοῦ προσήκοντος τῇ Ἑλλάδι πολιτεύματος. Ὅπως μὴ προσκρούσῃ εἰς τὴν κρατούσαν παρὰ τοῖς ἀνακτοβουλίοις ὑπὲρ τῆς ἐν Ἑλλάδι ἐγκαθιδρύσεως μοναρχικοῦ πολιτεύματος γυναικὴν ἀπειφαίνοτο ὑπὲρ τοῦ πολιτεύματος τούτου, ἀλλ' ἡ ἀπόφασίς αὐτοῦ ἦτο βεβαιωμένη, μετ' ὅλην δὲ τὴν περὶ τὸ λέγειν καὶ γράφειν ἐπιφύλαξιν καὶ τὴν τέχνην περὶ τὸ καλύπτειν τὰς ἰδίας προθέσεις διὰ λόγων ἐθνικῆς ὠφελείας καὶ ἐθνικῆς θελήσεως, διαφαίνονται αἱ προθέσεις αὐτοῦ ὅπως ἐπ' ἀόριστον διαμείνῃ ὁ ἀνώτατος ἀρχὼν τῆς Ἑλλάδος.

Οὕτως πρὶν ἢ ἀναλάβῃ τὴν προεδρείαν τῆς Ἑλλάδος εἶχε δηλώσῃ πρὸς τὰς τρεῖς συμμαχοὺς Δυνάμεις (1) ὅτι ἦτο ἀναγκαῖον νὰ δοθῇ ἡγεμὼν εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ δι' αὐτὸς ὁ αὐτὸς εὐτυχῆς ἂν ἠδύνατο νὰ συντελέσῃ εἰς τοῦτο, ἐπανέλαθε δὲ πρὸς τοὺς ἐν Πόρῳ εἰς συνδιάκειψιν συνελθόντας πρέσβεις τῶν μεγάλων Δυνάμεων τὴν δῆλωσιν ἐκείνην, ἀναγνωρίζας τὸ δικαίωμα αὐτῶν νὰ ἰδρύσῃσι, πρὸς ἀνταλλαγὴν τῶν ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος θυσῶν των μοναρχικὴν κυβέρνησιν ἐν Ἑλλάδι, ἐξασφαλίζουσαν καὶ τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν συμμαχῶν Δυνάμεων τὰ συμφέροντα. Ἀλλὰ κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν ἐγράφε πρὸς τὸν Βίλμοτ Χόρτον (2) ὅτι ἡ συνέλευσις τῶν βουλευτῶν τῶν διαφόρων τῆς Ἑλλάδος ἐπαρχικῶν ἦτο ἀναμφίλεκτως ἡ μόνη καὶ ἀληθὴς νομοθετικὴ δύναμις τοῦ ἔθνους, καὶ ὅτι τὰ πρόσωπα εἰς ἃ παρέδωκεν ἡ συνέλευσις ἐκείνη τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν, (δηλ. αὐτὸς οὗτος ὁ Κυβερνήτης) ἦτο τὰ μόνον νομίμως περιβεβλημένα τὸ δικαίωμα τοῦ κυβερνᾶν· ὅτι δὲ ἐφημέρος

(1) Correspondance du Comte Capodistria, Président de la Grèce T. IV, p. 316.
(2) Ib. T. I, p. 263. Ἰδὲ καὶ Histoire de l'insurrection et de la régénération de la Grèce par Germain. T. II, p. 618.

ἦτο ἡ ἰδέα νὰ ἀνεγερθῇ ἐν Ἑλλάδι θρόνος καὶ νὰ προσενηθῇ εἰς πρίγκηπα ἐκ τῶν εὐρωπαϊκῶν δυναστειῶν. Κατὰ τὸ πρῶτον δὲ ἦδη ἔτος τῆς κυβερνήσεώς του ὑπεγράφετο ἐν Αἰγίνῃ τῇ ἐνεργεῖα τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Βιάρου καὶ πιθανώτατα τῇ εἰσηγήσει αὐτοῦ τοῦ Καποδιστοῦ ἀναφορὰ τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, δι' ἧς ἐζητεῖτο νὰ παραδοθῇ ὀριστικῶς εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Καποδιστρίου ἡ κυβέρνησις τοῦ κράτους καὶ ὑπεγράφετο ἡ ἀναφορὰ αὐτῇ ἀκριβῶς καθ' ὃν χρόνον ἡ ἐν Πόρῳ Συνδιάκειψις τῶν πρέσβων, σ.ν.ζ.ζ.ἡ σπουδαίως τὸ ζήτημα τοῦ εἶδος τῆς μελλούλης κυβερνήσεως τῆς Ἑλλάδος.

Ἐνῶ δὲ αἱ Δυνάμεις ἐργάζοντο κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1829 περὶ τὸν κανονισμὸν τῶν ῥιῶν καὶ τοῦ πολιτεύματος τῆς Ἑλλάδος, ὁ Καποδιστριας διέταξεν ἐκλογὰς πρὸς συγκροτήσιν ἐθνικῆς Συνελεύσεως ἣν ὑπὸ πᾶσαν πρόφασιν εἶχεν ἀποφυγῆ νὰ συγκαλέσῃ· καὶ διὰ περιοδείας αὐτοῦ καὶ τοῦ ἀδελφοῦ του Αὐγουστίνου τοσαύτη ἐξηκολύθη ἐπίδρασις ἐπὶ τῶν ἐκλογέων, ὅσταν ἐν πολλοῖς ἐπαρχίαις ἐξελέγηθη βουλευτῆς αὐτὸς οὗτος ὁ κυβερνήτης· αἱ ἐκλογαὶ ἐκείναι ἐθεωρήθησαν σκεπτοῦσαι διακαρτυρικὴν γενικὴν τοῦ ἔθνους κατὰ τῆς ἐκλογῆς ἡγεμόνος.

Τῇ γνώμῃ δὲ ταύτῃ συντάσσεται καὶ ὁ ἱστορικὸς Πρόξας· Ὅσταν, (1) συναγορῶν μακίστα ὑπὲρ τοῦ Καποδιστρίου καὶ ἀνομολογᾶν αὐτὸν ὡς τὸν κράτιστον ἡγεμόνα τῆς Ἑλλάδος. Ἡ Ἐπειδὴ κατώρθωσε, λέγει, νὰ διευθύνῃ τὰς ἐκλογὰς τῶν πληρεξουσίων οὕτως, ὅστε ἡ γνώμη τῆς Συνελεύσεως ἦτο ἀπήχησις τῆς ἰδικῆς του, ἐπειδὴ αὐτὸς κυρίως συνέταττε τὰ ψηφίσματα, πρόδηλος ἦτο ὁ σκοπὸς του νὰ γείνῃ παρὰ τὴν θέλησιν τῆς Ἀγγλίας ἡγεμὼν τοῦ νέου ἑλληνικοῦ κράτους, καὶ νὰ καταστήσῃ τοῦτο ἀνεξάρτητον ἐναντίον τῆς θελήσεως τῆς Ἀγγλίας καὶ Ρωσσίας· ἡ φιλοδοξία του αὕτη ἦτο μὲν λίαν ἐχθρική, ἀλλὰ καὶ ἀξία αὐτοῦ· καὶ τὴν ἐμπροπλήλακισαν μὲν οἱ φθονεροὶ καὶ δουλόφρονες, ἀλλὰ πᾶς δίκαιος ἀνὴρ ἔπρεπε νὰ τὴν θεωρήσῃ ὡς φυσικὴν, νὰ τὴν συγχωρήσῃ καὶ μάλιστα νὰ τὴν ἐπαινήσῃ, διότι κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἰδρύσεως κράτους τινὸς τὸ στέμμα πρέπει τράντι νὰ δίδεται εἰς ἐκείνον μόνον ὅστις ἠξέουρι νὰ κυβερνᾷ.

Ὅτι δὲ μετὰ τινα χρόνον ἡ ἐν Αἰνθίῳ Συνδιάκειψις, ἠσχολεῖτο σπουδαίως περὶ τὴν ἐκλογὴν τοῦ ἡγεμόνος τῆς Ἑλλάδος, διαφαίνεται ἡ δυσθυμία τοῦ Κυβερνήτου ἐν ταῖς πρὸς τοὺς στενοὺς φίλους του, τὸν Ἐὐνάρ, τὸν Κολοκοτρώνην καὶ τὸν Ράϊκον ἐπιστολαῖς του: «ἐάν αἱ συμμαχοὶ Δυνάμεις, ἐγράφε πρὸς τὸν Κολο-

κοτρώνην τῇ 27 Ἰανουαρίου (1) κρίνουσιν ὅτι ἡ παλινόρθωσις καὶ ἡ ἀνεξαρτησία τῆς Ἑλλάδος δύνανται νὰ ἐπιτευχθῶσι μόνον διὰ τῆς ἐκλογῆς πρίγκηπος ξένου, ὅστις θὰ κληθῇ νὰ κυβερνήσῃ αὐτὴν δι' ἑαυτοῦ καὶ διὰ τῶν κληρονόμων καὶ διαδόχων του πρώτος ἐγὼ θὰ ἀναγνωρίσω τὸν πρίγκηπα τούτον ἐντὸς τῶν νομίμων τύπων, ἀποῦ συλλέξω τὰς ψήφους καὶ τὴν γνώμην τῆς χώρας».

Ἄ Ὅσον ἀγρία καὶ ἄνευ εἶνε ἡ γνώμη αὕτη, ἐγράφε πρὸς τὸν Ἐὐνάρ, ἔχει ὅμως καὶ αὕτη τὴν γνώμην τῆς γνώμην ἣτις δὲν φαίνεται εὐμανῆς πρὸς τὴν ἰδρυσιν βασιλείας καὶ πολλῶ ὀλιγώτερον βασιλείας πρίγκηπος ξένου, ὅστις μέλλει νὰ ἀναγορευθῇ βασιλεὺς χωρὶς νὰ δόσῃ ἐγγυήσεις. Καὶ ὅμως ἐνώπιον τοῦ πρωτοκόλλου τῆς 3 Φεβρουαρίου 1830 δὲν ἐσυλλογίσθη τοὺς νομίμους τύπους, τὴν ἐθνικὴν συνέλευσιν δὲν συνεκάλεσε. Μόνον διὰ τῆς Γερουσίας διεμαρτυρήθη κατὰ τοῦ πρωτοκόλλου, καὶ ἐπολέμησεν αὐτὸ γενναίως, ἀλλ' αὐτὸς προσωπικῶς παρεδίχθη αὐτὸ ὑποκύψαι καὶ μὴ παραιτηθεῖς τὴν ἀρχὴν. Δικαίως λοιπὸν ἐλέγχθη ὅτι ἐνῶ γενικὴν ἦτο τὸ πένθος ἐν Ἑλλάδι διὰ τὴν ἀποτυχίαν τῆς ἐκλογῆς τοῦ Λεοπόλδου, μόνος ὁ Καποδιστριας δὲν ἐπένοησεν ἐπὶ ταύτῃ. Τὴν δὲ γνώμην ταύτην ἐπιρροωνύει ὅτι μετὰ τὴν παραιτήσιν τοῦ πρίγκηπος ἐκείνου καίτοι προτροπόμενος ὑπὸ τοῦ ἀντιπρέσβους τῆς Ἀγγλίας Δάκιος καὶ τοῦ στενοῦ αὐτοῦ φίλου Ἐὐνάρ νὰ προτείνῃ ἄλλον ὑποψήφιον ἡγεμόνα, ἐπὶ διαφόροις προφάσεσι ἀπίστευτοῦ. (2)

Τεκμηρία τοιαῦτα ἐπιτρέπουσιν εἰς ἡμᾶς νὰ συμπεράνωμεν ὅτι δυσάρεστος ἦτο τῷ Κυβερνήτῃ τῆς Ἑλλάδος ἡ ἐκλογὴ βασιλείας, καὶ ὅτι ἐπεθύμει ἐπὶ ὅσον οἶον τε πλείονα χρόνον νὰ διατηρήσῃ ἑαυτῷ τὴν ὑπερτατὴν ἐν Ἑλλάδι ἀρχὴν.

Πρὸς τὴν πληροφορίαν δὲ ταύτην συνδυαζομένη ἡ πρὸς τὸν Λεοπόλδον πολιτεία τοῦ Κυβερνήτου δεικνύεται μὴ φέρουσα ἐν πᾶσι τὸν τύπον τῆς εὐλακρινείας καὶ τῆς ἀλοκυθίας πρὸς ἑαυτὸν, καθιστᾶ δὲ πιθανώτατον ὅτι προσιπάθησε νὰ ἀποθαρρύνῃ τὸν πρίγκηπα ὅπως ματαιώσῃ τὴν περὶ παραδοχῆς τοῦ ὀνόμου ἀρχικὴν αὐτοῦ ἀπόφασιν.

Ἀλλὰ καὶ παραδεχόμενοι ὅτι καταπολεῖν τὸ πρωτόκολλον τῆς 3 Φεβρουαρίου, ὁ Καποδιστριας ὤρματο εἰς τοῦτο καὶ ὑπὸ προσωπικοῦ συμφέροντος, ὀφείλομεν πάλιν νὰ δηλολογήσωμεν ὅτι ἡ πολιτεία αὐτοῦ ἦτον ἐθνικὴ, ὑπαγορευομένη ὑπὸ τῶν ὑψίστων συμφερόντων τοῦ ἔθνους καὶ ὑποστηριζομένη ὑπὸ τῆς μεγάλης πλειονό-

(1) Corresp. T. 3, σελ. 456.
(2) Germain Coc. cit. f T. II, p. 637.

(1) Ἱστορία τῆς ἐπαναστάσεως τῶν ἑλλήνων T. 2, σελ. 402.

τητος αυτού κατ' αντίθεσιν πρὸς τὴν τότε πολιτικὴν τῆς κατὰ τοῦ Καποδιστριαίου ἀντιπολιτευσέως, ἥτις εἰς τοσοῦτον εἶχε προβῆ ἔμπροσθεν καὶ τυφλοῦ φατριασμοῦ, ὥστε νὰ ὑποκινήσῃ καὶ ἀναφορὰς, ὡς ζῆνος ἱστορικός ἀποκαλεῖ προδοτικῶς (1), δι' ὧν ἐζητεῖτο ἡ παραδοχὴ τοῦ πρωτοκόλλου ἐκείνου τῆς 3 Φεβρουαρίου, τοῦ ἐξυγεῖν τὴν κοινὴν ἀγανάκτησιν ἐν Ἑλλάδι. Μὴ λησμονώμεν δὲ ὅτι ἡ καταπολέμησις ἐκείνη τοῦ πρωτοκόλλου τῆς 3 Φεβρουαρίου ἔσχεν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν μεταρρυθμίσιν αὐτοῦ καὶ τὴν ἀπόδοσιν εἰς τὴν Ἑλλάδα ὀρίων δικαιοτέρων καὶ μάλλον ἀνεκτῶν, τῶν ὀρίων, τὰ ὁποῖα ὑπῆρχον μετὰ τὸ Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας μέχρι τοῦ 1881.

Ἄλλ' ἐάν ὑπῆρξε παρὰ τῷ Καποδιστριαί προθεσις νὰ ἀποθαρρύνῃ τὸν πρίγκηπα Λεοπόλδον, ἐνκαταστήσῃ ἐπ' ἀόριστον τὴν ἐν Ἑλλάδι ὑπερτάτην αὐτοῦ ἐξουσίαν, δὲν εἶχον ὅμως κατὰ τὴν ἡμετέραν γνώμην αἱ τοῦ Καποδιστριαίου ἐνέργειαι καὶ ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ἀποθάρρυνσιν αὐτοῦ. Ὡς εἶδομεν ἐν τοῖς πρόσθετον, πρὶν ἢ ἀνακοινωθῶσιν εἰς τὸν Λεοπόλδον ἡ διαμαρτυρία καὶ τὸ ὑπόμνημα τῆς Γερουσίας δι' ὧν ἐξεδηλοῦτο ἡ κατὰ τοῦ πρωτοκόλλου τῆς 3 Φεβρουαρίου ἐπίσημος γνώμη τοῦ ἔθνους, ὁ πρίγκηψ εἶχε προβάλλῃ ἐνστάσεις κατ' αὐτοῦ. Συνεπὸς δὲ πολιτικῶν καὶ ἱστορικῶν τὸν χαρακτῆρα ἀνὴρ ἐκρίνεν ἀναγκαῖον νὰ ἐπιμείνῃ μέχρι παρακλιτήσεως τοῦ στέμματος ὑπὲρ τῆς ἐπεκτάσεως τῶν ὀρίων, θεωρῶν ὅτι ἀντέκειτο ἄντικρυς καὶ πρὸς τὸ καθήκον καὶ πρὸς τὴν ἀξιοπρέπειαν καὶ πρὸς τὴν τιμὴν αὐτοῦ πᾶσα περὶ τοῦ ὅρου ἐκείνου ὑποχώρησις αὐτοῦ, ὑποχώρησις, δι' ἧς ἐπεκυροῦτο ἡ ἀπαίσις ὑποδούλωσις δύο ἑλληνικῶν ἐπαρχιῶν, συνδεομένη ἐπὶ γενεᾷ ἀνθρώπων μετὰ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ, ἐστερείτο δὲ οὕτω τοῦ ἀνγκυαίου γοήτρου ὅπως ἰδρῦση βασιλείαν δημοφιλεῖ καὶ ἐνδοξὸν ἐν Ἑλλάδι, βασιλείαν ἣν αὐτὸς μόνος ἠδύνατο νὰ φαντασθῇ καὶ νὰ νοήσῃ.

(Ἐπεται τὸ τέλος) ΧΑΡΙΛΑΟΣ ΜΕΛΕΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΚΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΓΝΩΜΑΙ

Ἡ διάθεσις πρὸς προσευχὴν εἶνε ἤδη προσευχὴ διὰ τὸν οὐρανόν, καὶ ἡ ἐπιθυμία πρὸς ἀμαρτίαν εἶνε ἤδη ἀμαρτία.

Ὅταν εὐρίσκειται τις εἰς ἀπόστασιν ἐνὸς μόνου βήματος ἀπὸ τοῦ σκοποῦ ἢ ὅταν δὲν ἐξεκίνησεν ἀκόμη εἶνε ἐν καὶ τὸ αὐτό.

Ἐν λεπτοῖς ἐπὶ τοῦ ὥρολογίου λαμβάνει ἐνίοτε τὴν διάρκειαν ἐτῶν ἐντὸς ἡμῶν.

(1) Πρόξες - Ὅσταν Ἰσαρη τῆς ἐπαναστάσεως τῶν Ἑλλήνων κατὰ τοῦ ὀθωμανικοῦ Κράτους, Τ. 2. σελ. 453.

ΑΙ ΠΑΛΑΙΑΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΙ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΤΗΣ ΓΟΡΓΟΕΠΗΚΟΟΥ
[Ἁγιος Ἐλευθέριος]

Τὸ πρωτεῖον κατὰ τε τὴν ἀρχαιότητα καὶ τὴν καλλονὴν μετὰ τῶν ἐντὸς τῆς πόλεως ἰδρυθέντων εὐκτηρίων βυθμοῦ βυζαντιακοῦ, ἀνήκει ἀνεκτιμήτως τῷ καλλιτεχνικῷ ἐκκλησιδίῳ, τῷ κτισθέντι περὶ τὰ τέλη τοῦ Η' αἰῶνος, καὶ σωζομένῳ μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς ἡμερῶν παρὰ τὴν νέαν μεγάλην καὶ μητροπολιτικὴν ἐκκλησίαν τοῦ Βυζαντισμοῦ.

Τὸ κτίσμα τοῦτο, τιμώμενον ἀνωθεν καὶ ἐξ ἀρχῆς ἐπ' ὀνόματι τῆς Παναγίας Θεοτόκου τῆς Γοργοεπηκόου, ἂν οὐχὶ ἐκ ῥητῶν μαρτυριῶν, ὅμως ἐξ ἀρχιτεκτονικῶν καὶ ἱστορικῶν λόγων πειθόμενος, ἀνάγω εἰς τὴν μετὰ τὴν ἀναστάσιωσιν τῶν εἰκόνων ἐποχὴν (787) ἐπὶ αὐγούστου Εἰρήνης τῆς Ἀθηναίης, κτισθὲν ὑπὲρ τῶν ἐν Ἀθήναις οἰκούντων, καὶ εἰς πατριαίους καὶ πρωτοσπαθαρίους τιμηθέντων παρ' αὐτῆς συγγενῶν. Οὗτοι, Σαραντάπηχοι καλούμενοι, κατεῖχον τὰ μεγαλύτερα ἐν τῇ πόλει ἀξιώματα καὶ ἐνήργουν τὴν διοίκησιν ἐπ' ὀνόματι τῆς συγγενεῦς αὐτοῖς βασιλίδος.

Κατὰ τὸν Πανσανζίν ἐπὶ τῆς ἀπὸ τοῦ Πρωτανεῖου ἐντεῦθεν εἰς τὰ κάτω τῆς πόλεως φερουμένης ἰσοῦ πρὸς βορρᾶν, ἦτο μετὰ τὸ Διογενεῖον γυμνάσιον, ἰδρυτὸ ἱερὸν τοῦ Σεράπιδος, ὃν Ἀθηναῖοι παρὰ Ἱπτολεμζίου [Φιλαδέλφου] θεοὶ εἰσῆγαγοντο.

Τοῦ ἀρχαίου Διογενεῖου τὰ εἰρήσια εὐρέθησαν ὅπου ἄλλοτε τὸ ἐκκλησιδίον τοῦ ἀγίου Δημητρίου τοῦ Κατηφόρη· τὰ δὲ λείψανα τοῦ ναοῦ τοῦ Σεράπιδος καὶ τῆς Ἰσιδος μετὰ τῶν ἐπ' αὐτῶν ἐκκλησιδίων τοῦ Σωτῆρος καὶ τῆς ἁγίας Παρασκευῆς, ἀπὸ τῆς βυζαντινῆς ἐποχῆς, εὐρέθησαν, ἐν ἔτει 1881, ἐπὶ τῆς ἀναστομώσεως τῶν ὁδῶν Ἀπόλλωνος καὶ Φιλοθέης, μετὰ τῆς λεγομένης ἰσοῦ Πανδρόσου, παρὰ τὴν πλατείαν τῆς Μητροπόλεως.

Ὅπου ἄλλοτε τὸ εὐκτῆριον τοῦ Σωτῆρος, ὄφθησαν εἰς μέτριον βᾶθος μαρμαρίναι πλάκες μεγάλαι καὶ παλαιαί, σπόνδυλοι ὀγκώδεις κίονων δωρικοῦ βυθμοῦ, καὶ ἀναθηματικὴ ἐπιγραφή ἐπὶ στήλης εὐμεγέθους ἐκ λίθου ἡμηττίου μνημονεύουσα τῶν πρυτάνεων τῆς Αἰγιδίδος φυλῆς, ἐπὶ ἀρχόντος Νικομάχου (341 π. Χ.) ἐπὶ τοῦ λιθοστρώτου ἐδάφους τῆς ἐκ Παρρασκευῆς, ὠφθησαν κίονες βυθμοῦ κορινθιακοῦ ἐκ μαρμαροῦ πεντελησίου, ζώδια ἀνάγλυφα, ἀνθοπλέγματα

καὶ ἀμπειλοκλάδια, καὶ ἐπιγραφαὶ ἀναθηματικαὶ καὶ χριστιανικαί. Πέριξ καὶ παρὰ τὰ θεμέλια τῆς κατεστραμμένης ἐκκλησίας εὐρέθησαν σπόνδυλοι παλαιότερων κίονων δωρικοῦ βυθμοῦ, γυναικεῖα ἀγάλματα βωμαιοῦ ἐποχῆς, κείμενα πρηνῆ καὶ ἀκρωτηριασμένα, πρὸς δὲ τοῦτοις ἀγάλμα ἀκίρατον Ἰσιδος θελαζούσης ὦρον τὸ πρῶτον περὶ αὐτῶν ἔκειτο ἠρώματα στήλης ἀναθηματικῆς καὶ ἐπιγραφῆ ἸΣΙΔΟΣ. Ἀλλὰ καὶ ἐν ἔτει 1843, ἐντὸς τοῦ περιβάλλου τοῦ παρὰ κειμένου παλαιοῦ μητροπολιτικοῦ οἴκου καὶ τοῦ μετόχιου τῆς μονῆς τῆς Κάισακωνῆς, εὐρέθη ἐπιγραφή ἀναφέρουσα παρθένον ἐκ ἀνηφορήσανον Σεράπιδος καὶ Ἰσιδος, ἐπὶ Παμφίλου ἱερατεύοντος.

Κατὰ τὸν αὐτὸν Πανσανζίν αὐτὸ ἱερὸν τοῦ Σεράπιδος οὐ πόρρω ἢ χωρὶον ἐνθα ἐλέγετο ὅτι Παρῖθους καὶ Θησεῖς συνθέμενοι ἰσταλῆσαν εἰς Λακεδαιμόνια καὶ ἑστέρων εἰς Θεσπρωτοῦς· ἀπλῆστον δὲ ἐκδομήματο νῆος *Μιλειθιας*, περὶ ἧς ἐμυθολογεῖτο ὅτι ἐκ τῶν Ὑπερβορείων ἐλθοῦσα εἰς Ἀθῆλον παρέστη βροχῆς τρεῖς ἡμέρας ὡδίσι. Διὰ τὸν ἱερὸν τοῦτον λόγον ἡ Ελλείθια ἐκαλεῖτο καὶ *Ελεθθία* ἦτοι *Ελευθεροῦσα* καὶ *Ασχηρία*, προσεφωνεῖτο δὲ *σώτειρα* καὶ *ἐπήκοος*. Ἀλλὰ καὶ ἡ ἐν τῷ παρακειμένῳ Σεραπείῳ Ἰσις ἐκαλεῖτο *Ισις Ισχιὰς* καὶ *σώτειρα*, *Ἰσις χρηστὴ ἐπήκοος*, ὅπως ἐν Ἀλεξανδρείᾳ (1).

Ἐπὶ τῶν εἰρητίων τοῦ ναοῦ τῆς Ελλείθιας, πλησίον τοῦ κατεστραμμένου ἱεροῦ τοῦ Σεράπιδος καὶ τῆς Ἰσιδος, *Μητρός θεῶν*, *ἐπηκου*, *σωτείρας*, ἰδρῦθη ἡ εὐαγῆς οἴκος τῆς Θεομήτορος Γοργο-επηκόου ἢ προσεφωνεῖτο ἐπ' ἰσῆς *Ελευθεροῦσα* καὶ *σώτειρα* ὅπως πρὸ αὐτῆς ἡ Ἰσις καὶ ἡ Ελλείθια.

Ἡ νέα ἡμῶν γενεὰ ἐληθμόνησεν, ὡς μὴ ὄφειλε, τὸ ὄνομα καὶ τὰ προσόντα τῆς πολιοῦχου καὶ προστατίδος τῶν χριστιανικῶν Ἀθηνῶν Θεομήτορος Γοργοεπηκού, ἀλλ' αἱ εἰκόνες αὐτῆς ἀπὸ Γ' καὶ Α' αἰῶνος ἀναστηλοῦμεναι καὶ θαυματουργεῦσαι ἀπανταχοῦ τῆς Ἀνατολῆς καὶ τῶν παλαιῶν αὐτῆς ἐξαρτημάτων, ἐπὶ τοῦ ἀγίου ὄρους Ἄθω καὶ ἐν Βυζαντίῳ, ἐν Βαβυλῶνι τῆς Αἰγύπτου καὶ ἐν Μεσσηνίᾳ τῆς Σικελίας, ἐν Σωτηριοῦπόλει τῆς Λαζικῆς καὶ ἐπὶ τοῦ ἡγιασμένου ὄρους Μελέ παρὰ τὴν Τραπεζοῦντα, διασώζουσι τὰς ἀρχαίας παραδόσεις ἀμικαίας.

Ἐν τῇ ἐπὶ τοῦ ὄρους Ἄθω μονῇ τοῦ Δοχειαρίου, κτισθεῖσα ἐπὶ τῆς βασιλείας Νικηφόρου Γ' Βοτανειάτου (1078-1081), εὐρίσκειται δεξιὰ τῷ εἰσερχομένῳ εἰς τὴν τράπεζαν, ἦτοι τὸ ἐστιατόριον τῶν κοινοδιατῶν, παλαιὰ καὶ θαυ-

(1) Ἐπιγραφή εὐρέθετα παρὰ τῇ ἀρχίᾳ Μενούθου, τῇ νῦν καλουμένη Ἀθου-κῆ φέρει· Ἰσιδι τῇ ἐν Μενούθου-Μητρί θεῶν, σωτείρα, ἐπήκου, Πολυκράτης καὶ Ἐρμιόνη ὑπὲρ αὐτῶν καὶ τῶν τέκνων εὐχῆν.

ματουργοῦ εἰκὼν τῆς Θεομήτορος Γοργοεπηκόου· Ἐν ἔτει 1816, λέγουσι τὰ χρονικά τῆς μονῆς, ἠκούσθη ἐν κείρῳ ἡκούτος παρὰ τινος περὶ τῆς τράπεζαν διακονοῦντος μύδαχου φωνὴ ἐν τῆς εἰκόνος λέγουσα· Ἡ Ἐρμιόνη εἰμι τῆς μονῆς ἡ δὲ ἡσπίνα Θεοτόκος ἡ Γοργοεπηκόος, καὶ γοργῶς ἐτάκτου τῶν ἐπικαλουμένων τὸ ὄνομά μου. Τὰ χρονικά βρῖθουσι περιγραφῶν Παύλατων τελεσθέντων παρὰ τῆς εἰκόνος τῆς Θεοτόκου Γοργοεπηκόου, εἰς τὴν ἀποδίδεται παρὰ τῶν εὐσεβῶν, ὅτι τὰς ἀτέκνους εὐτέκτους ποιεῖ καὶ τὰς στείρας γυναικας πολυγόνους ἀποδεδεικνύει· ὅτι τὰς ἐν τοκετῷ ὀδινούσας ἐλευθεροῖ, καὶ τοῦς ἐπὶ θαλάσῃ διακινδυνεύοντάς σώζει.

Ἡ ἀρχιτεκτονικὴ βυθμὸς τῆς ἐκκλησίας εἶνε ἡ βυζαντινὴ τῆς μετὰ Ἰουστινιανὸν ἐποχῆς· τοῦ οἴκου ἐχούτος τετραγώνου διαγραφῆν καὶ τροῦλλον στήριζόμενον ἐπὶ τυμπάνου κομφῶ καὶ μάλλον ὑψηλοῦ. Μόνη τροποποίησις παρατηρεῖται τὰ ἐν Ἀθήναις καὶ ἀλλαγῶ τῆς Ἑλλάδος τηρηθῆναι ἀετώματα, ἀναμνηστικῶν τὴν ἀρχαίαν νεωδημίαν τῶν ἐθνικῶν καὶ τὰς παλαιὰς ζυλοστέγους βασιλικῆς.

Ἐν Βυζαντίῳ οἱ ἔσωθεν τῶν εὐαγῶν οἴκων ὅλοιοι παρουσιάζον καὶ ἐπὶ τῶν στεγασμάτων τὴν αὐτὴν καμάρωτην κατασκευὴν, ἡ ἐκρούπτοντο ὑπὸ τῆς ἐπίπεδα, μετὰ κεραικοῦνίας ἐπικροτα καὶ πσαγμένα, τὰ λεγόμενα ἡλιακά, ὧν ἡ ἐξωτερικὴ ἐκφρασις ἐδηλοῦτο διὰ γεισοῦ ἐν σχήματι ὀριζοντίου κορωνίδος. Οὕχ οὕτως ἐν Ἑλλάδι ἐν ταῖς ἑλληνικαῖς χώραις καὶ μάλλιστα ἐν Ἀθήναις οἱ ἔσωθεν κυλινδροειδεῖς ὅλοιοι ἐπεκαλύπτοντο ἐξωθεν διὰ διέφυτοσκεπτοῦς ἐγγυρῆγυ ἡροφῆς παρουσιαζούσης δύο κλιτύας πρὸς τὰς ἐκατέρωθεν μικρὰς πλευρὰς, καὶ ἐστεγασμένης διὰ κεράμων, κατὰ πρόσωπον δὲ ἐκφραζομένης δι' ἀετωμάτων, μικρὸν τι οὐχύτερον ἀπαληγόντων παρ' ἐκεῖνα τῶν ἐθνικῶν ναῶν. Ὁ νέος αὐτὸς τύπος δύναται νὰ κληθῇ ἑλληνοβυζαντιακὸς βυθμὸς, πρὸς διάρκειαν τοῦ ἀμικαίου βυζαντιακοῦ, καθ' ἑν μίαν καὶ μόνην ἐκτίσθη ἐν Ἀθῆναις ἐκκλησίαι, ἡ τῆς μονῆς τοῦ Λυκοδήμου ἐπὶ τῷ ὀνόματι τῆς Παναγίας τῆς Σωτείρας τιμηθεῖς ναός.

Τοῦ πολυτελοῦς βασιλικοῦ εὐκτηρίου τῆς Παναγίας Γοργοεπηκόου οἱ ἐπενδύοντες τὴν ἐξωτερικὴν ἐπιφανείαν μεγάλοι περιγελοιῶτοι ἀβχαεὶ ἐκ μαρμαροῦ λευκοῦ παρουσιαζοῦσιν ἀνάγλυφα βυζαντιακὰ κομμάτια, ὅμοια ἐκείνων ἀτινα ἀπαντῶσιν ἐν κεφαλίδι χειρογράφων κωδικῶν φθίνοντος Η' μέχρι ΙΒ' αἰῶνος, ἦτοι τεχνικῶν συμπλέγματα ταινιῶν καὶ μαικάνδρων ἰδιοῦθῶν, σχηματιζόντων περιφέρειαν τετραπλευρᾶ ἢ ῥομβοειδῆ καὶ ἐν αὐτοῖς σταυρούς ἐπιμήκεις ἢ σταυρίδια, ἀνθύλλια, ζώδια παντοειδῆ, γρυφολέοντας, χιμαιράς καὶ ἀνθρωπίνους μορφάς.

Παρά ταύτα υπάρχουν εγκριστά αρχιστέρας εποχής λειψάνα εκ του εκεί ιστομένου άλλοτε ναού της Ελλειθυίας, άτινα εί και παριστάνοντα αντικείμενα λατρείας των έθνικων θεών, ενομιζοντο έχοντα έννοιαν χριστιανικων ιδεών. Μεταξύ τούτων λειψάνων την πρωτίστην θέσιν κατέχει τό συμβολικόν έορτολόγιον των έν Αθήναις τό πάλαι τελουμένων καλ' όλον τον κύκλον του περιτελλομένου ένιαυτου, τό επικρατήσθ έν διάζωμα επί τό πρόσωπον του έκκλησιδίου. Η έκ πεντετησίου μαρμαρέου ζωοφόρος του έρου της Ελλειθυίας, άπό των βωμαϊκων χρόνων, μετά του έπ' αυτής γείσου Ιωνικού ρυθμού, μετασχηματίσθη είς χριστιανικόν κόσμημα διά των έπ' αυτής προστεθέντων τριών άναγλύφων βυζαντινάκων σκυρρών έντός δίσκων, άλλά διά πρίονος τμηθείσα καθέτως και διαιρηθείσα είς δύο, προσηρμόσθη είς τρόπον ώστε τό δεύτερον αυτής μέρος να τεθή πρώτον, τῷ θεωμένῳ επί τά άριστερά, τό δέ άρχικώς πρώτον μέρος να τεθή ως συνέχεια, τῷ θεωμένῳ επί τά δεξιά.

Η μεταλλαγή αυτή της θέσεως των συμβολικών παραστάσεων του έθνικου έορτολογίου δέν ήτο τυχαία, άλλ' είχε λόγους σπουδαίους και θρησκευτικούς. Κατά τό έν Αθήναις επί Αδριανού είσχυθέν Ιουλιανόν ημερολόγιον, τό νέον έτος των έθνικων ήρχιζε μετά την *gabru-paw* ή *ισημεριαν* κατά συνέπειαν και ή ζωοφόρος παρίστανε τάς έορτάς άρχομένου του Πυανεψίωτος μηνός, ήτοι μετά την δευτέρην δεκάδα του Σεπτεμβρίου κατά Ρωμαίους, έτε κατ' άρχαίον έθος, παίδες περιέφερον την Εβραϊώνην άπό μιας είς άλλην οικίαν, άδοντες άσματα είς εξυμνησιν της πρώτης ήμέρας του ένιαυτου. Δί εικονικαί παραστάσεις των έορτών έληγον μέ την τελετήν των Ηρακλείων επί τό Κυνάσαργες, φθίνοντος Βοηδρομιώνος μηνός, τό δέ όλον έπεσφράγιζε τό τελικόν σύμβολον του περιτελλομένου ένιαυτου, ήτοι στεφάνη άποτελουμένη εκ δύο άφρων, έν κύκλου σχήματι συμπλεγμένων έν αυτοίς.

Αλλ' άπό Γ' μέχρι ΙΑ' αιώνας τό θρησκευτικόν έτος των χριστιανων έν Αθήναις ήρχιζε κατά την *εαρινήν ισημεριαν*, μετά την είσοδον του ήλιου είς τό σημείον του κριού, μήνα Έπληροβωλιώνος κατά τους έθνικούς, ήτοι την κα' μαρτίου κατά Ρωμαίους, έτε έν Ρώμη έορτάζοντο τά *Ilaria της μητρος των θεών*, και έν Αθήναις τά μέγαρα Διονύσια παρά τοίς έθνικοίς, καί άδέ τοίς χριστιανοίς ή Ευαγγελισμός της Θεομήτορος και τό Κύριον Πάσχα, ή έορτάζειν παρείληφεν ή Έκκλησία τη κα' του μαρτίου μηνός.

Διά ταύτα, κατά την νέαν του χριστιανου άρχιτέκτονος διάταξιν, ή ζωοφόρος άρχεται άπό της παραστάσεως των έορτών του Έπληροβω-

λιώνος μηνός, φθίνοντος μαρτίου κατά Ρωμαίους, αί έορτάί αυτοί και παριστάνονται επί της ζωοφόρου είνε τά μέγαρα Διονύσια, πολλήν έχοντα την άναλογίαν και όμοιότητα μέ τά Πάθη και την εκ νεκρών Ανάστασιν του Σωτήρος Χριστού, άκολουθώσ τά Έπληροβώλια, είς τιμήν της κρηθέου Αρτέμιδος, Κόρης έπηκόου, της συμβολιζούσης, ούτως είπείν, τῆ *Παρθένου Θεομήτορα Γοργοπήκοον*.

(Έπεται τό τέλος) ΤΑΣΟΣ Δ. ΝΕΡΟΥΤΟΣ

ΦΡΟΜΩΝ ΚΑΙ ΡΙΣΛΕΡ ΜΥΣΤΗΡΙΟΝ ΑΛΦΟΝΣΟΥ ΔΩΔΕ

(Συνέχεια ύπε προηγούμενον φύλλον).

— Αί, τί λέγεις, κόρη μου; . . . "Αν ή πατέρα σου άποκτήσῃ ένα θέατρον ιδικόν του και άρχισῃ να παίζῃ όπως άλλοτε! . . . Δέν ένθυμείσαι σύ διότι ήσο πολύ μικρά τότε. Τί έπιτυχία μοναδική, τί προσκλήσεις είς τό προσκήμιον! Μίαν έσπέραν είς Άλανσών οι συνδρομηταί του θεάτρου του έχάρισαν ένα στέμμα χρυσοῦν. . . "Αί ήτο λαμπρός ήθοποιός εκείνην την εποχήν, τόσον φαιδρός, τόσον χαρούμενος. "Όσοι τόν βλέπουν τώρα δέν τήν άναγνωρίζουν τόσον ήλλαζεν ή καιόμενος άπό τήν δυστυχίαν. Και όμως τί να σου είπῶ; . . . είμαι βεβιαία ότι ήλίγη έπιτυχία χρειάζεται διά να γείνη πάλιν νέος και ευχαριστημένος. "Έπειτα, να είξυρις τί χρέματα κερδίζουν οι διευθυνταί! είς Νάντην ή διευθυντής είχε άμαξάν. Φαντάσου να έχωμεν και ήμεις άμαξάν! τό φανταζεσαι, αί: "Όκ ήμπορῆς τότε να εξέρχασαι, να μή μένης μέρα νύκτα είς τό κάθισμα. "Ο πατέρας θα σε πηγαίη είς τήν έξοχήν. "Όκ ιδῆς τόν πατημόν, τά δένδρα όπου τόσον σου άρέσουν. . .

— "Ω, τά δένδρα! . . . έψιθύριζε φρικιώσα ή ώχρα νεαρά δεσποτίνα!

Κατ' εκείνην την στιγμήν ή πυλών κάτω της οικίας εκλείσθη βιαίως και τό έρυθρον βήμα του κ. Δελομπέλ ήκούσθη είς τήν είσοδον. Έπεκράτησε στιγμή άγωνίας, καλ' ήν ούδὲ λέξις εξηνέχθη, ούδὲ άναπνοή. Δί δύο γυναίκες δέν έτόλμησαν καν να προσίδωσιν άλλήλας, και ή μεγάλη ψαλῆς της μητρος έτρεμε τόσον σφοδρώς, ώστε έκοπτε τό σύμμα πλάγιως.

Βεβιαίως ή άτυχῆς είχε ύπιστή τραχίμα όδυνηρόν. Η πλάνη του και τά σχέδιά του, ή εκ της άρνήσεως ταπεινώσει, αί άστειότητες των συναδέλφων του, ή λογαριασμός του καφενείου, ένθα προεγγέτο επί πιστώσει καλ' ήλην τήν διάρκειαν της διευθυνησεως του, έν έπρόκειτο νύν να εξοφλήσῃ, ταύτα πάντα ένεφρανίζοντο έν τη σιγή και τῷ ζόφῳ των πάντε πεταμάτων, δι' ών έμελλε ν' άνέλθῃ. Η ψυχὴ του ήτο περίλυ-

πος. . . και μόλα ταύτα τόσον έμφυτος ήτο είς αυτόν ή χαρακτήρ του κομωδοῦ, ώστε και αυτόν τήν ήλικρινή λύπην έθώρησε πρίπον να καλύψῃ διά του τραγικου και κατά συνθήκην προσωπιου.

"Αμα ως εισήλθεν, έστη, περιέφερε βλέμμα άπαίσιον έντός του εργαστηρίου, επί της τραπέζης καταφόρτου εξ εργασίας, επί του λιτου δειπνου, σπερ έτοιμον άνέμενεν αυτόν είς μίαν γωνίαν επί των δύο προσφιλών γυναικίων μαρμών, αῖτινες έναγωνίως προσήλουν επ' αυτόν τους λάμποντας οφθαλμούς των. "Ο ήθοποιός έμεινεν επί έν λεπτόν άφρονος, γνωστόν δέ πόσον μακ, ά είνε έν τῷ θεάτρῳ ή σιγή ενός λεπτού. Κατόπιν προέβη τρία βήματα, κατέπεσεν επί τινος έδρας χαμηλής παρά τήν τράπεζαν και είπε μετά φωνῆς συριστικῆς:

— Αί είμαι καταραμένος!

Και ταύτοχρόνως κατήνεγκεν επί της τραπέζης γρόνθον τόσον ισχυρόν, ώστε τά επ' αυτής πτηνά και έντομα άνετινάχθησαν και διασκορπίσθησαν έντός του δωματίου. "Έντρομος ή σύζυγός του ήγήθη και έπλησίασε προς αυτόν, ένῶ ή Ποθητή ύπανηγείρετο επί της έδρας της μετ' εκφράσεως νευρικῆς στενοχωρικῆς, συσπώσης πάντα τά χαρακτηριστικά του προσώπου της.

Έξηλωμένος άτόνος επί της έδρας, μέ τους βραχίονας καταπίπτοντας άδρανείς, καταβεβλημένος, μέ τήν κεφαλήν κύπτουσαν επί του στήθους ή ήθοποιός έμυολόγει ήτο δέ ή μονολόγος του άσυνάρτητος, διακοπτόμενος ύπό στεναγμών και λυγμών δραματικων, πλήρης άρῶν κατά των άγρίων και έρωστίων άστων, των τεράτων αυτών προς ή ή καλλιτέχνης παρέχει τήν σάρκα και τό αλά του είς βοράν.

Κατόπιν άνεκεφαλίωσε δλόκληρον τόν θεατρικόν του βίον, τους θριάμβους αυτοῦ κατά τήν ένζῆν του σταδίου του, τόν χρυσοῦν στέφανον των συνδρομητων του θεάτρου του Άλανσών, τόν γάμον του μετὰ της άγίας αυτής γυναικός— και είδείναι τήν ταλαίπωρον γυναίκα, ήτις έστατο όρθία πλάσιον του, ένδακρυς, μέ τά χείλη τρέμοντα, κινώσα μόνον έλαφρώς τήν κεφαλήν είς έκαστον λόγον του συζυγου της.

Βεβιαίως οίοςδ' ήποτε μή γινώσκων τόν ένδοξον Δελομπέλ ήδύνατο μετά τόν μακρόν αυτόν μονόλογον να διηγηθῆ δλόκληρον αυτοῦ τόν βίον έν λεπτομερείῳ. Άνεπόλει τήν είς Παρισίους άφιξίν του, τάς άνηθιας, τάς στερήσεις του. . . Θεῦ! δέν ήτο ήμως πρίγματι αυτός ή στερηθείς. "Όπως βεβαιώθη τις ήρκει να ιδῆ τήν ώραιαν και ήυχριστημένην όψιν του και να τήν παραβάλλῃ μέ τά ώχρα και κατεσκληρότα πρόσωπα των δύο γυναικων. Πλήν ή ήθοποιός δέν προσείχεν είς ταύτα και εξηκολούθει να μεθύσκηται δι' έμφαντικων φράσεων:

— "Ω! έλεγε, ν' άγωνισθῶ τόσον πολύ! Δέκα έτη, δικαπέντε έτη άγωνίζομαι τώρα ύποστηριζόμενος ύπό των άφοσιωμένων αυτών πλασματων, τρεπόμενος παρ' αυτών,

— Μπικμπά, μπικμπά, σιότα! . . . έλεγεν έκευτευσικῶς ή Ποθητή μέ τάς χείρας συννηωμένες.

— Ναί, ναί! τρεπόμενος παρ' αυτών. . . και δέν έρουθρίω. . . όχι, διότι απέδελθον ήλην αυτήν τήν άφοσίωσιν χάριν της τέχνης. Άλλά τώρα έπαράγειεν. Πολλά μου έκαμαν. Τήν άπαρνούμαι πλέον.

— "Ω φίλε μου, τί λέγεις; άνέκραζεν ή κυρία Δελομπέλ βρωῦσα προς αυτόν.

— "Όχι, όχι, άφησέ με. . . εξητηλήθησαν αί δυνάμεις μου. Έπόρευσαν πλέον τόν καλλιτέχνην. Έτελείωσε. . . Άπαρνούμαι τό θεάτρον.

"Εάν ήθέλετε ιδῆ τότε τάς δύο γυναίκας έναγκαλιζόμενας αυτόν, παρακαλούσας να έπιμείνη άκόμη άγωνιζόμενος, προσπαθούσας ν' άποδείξωσιν αυτῷ ότι δέν είχε δικαίωμα ν' άπαρνηθῆ τό θεάτρον, δέν θα ήδύνασθε να συγκρατήσητε τά δακρυά σας. Και όμως ή Δελομπέλ άνθίστατο.

Επί τέλους έκάμφθη ύπεσχήθη να έμείνη επί τινος χρόνον άφοῦ αυτοί τό ήθελον, άλλά και είς ταῦτο συγκατένευσε μετά πολλὰς έκσείας και θωπειάς.

Μετὰ έν τέταρτον της ώρας ή μέγας άνήρ έλαφρωθείς εκ του μονολόγου του, άνაკουφισθείς εκ της διεξόδου ήν έδωκεν είς τήν άπελπισίαν του, εκάθητο είς μίαν γωνίαν της τραπέζης και είδείναι μέ καλήν όρεξιν, μή διασώζων εξ ήλης της σκηνῆς είμη μικράν τινα κόπωση, ως ήθοποιός ύποκριθείς τήν έσπέραν μακρόν και δραματικώτατον μέρος.

Έν παρομοίαις περιπτώσεσιν, ή ήθοποιός ή συγκίνητας δλόκληρον τό άκρατηρίον, ή θρηνησας επί σκηνῆς μετ' άλλων δακρυων, λησμονεί τά πάντα άμα ως κατέληθε της σκηνῆς. Αφίνει τήν συγκίνησίν του είς τό δωμάτιόν του βροῦ μέ τά θεατρικά του ιμάτια και μέ τάς φενάκας, ένῶ οι θεαταί άπλοκώτεροι, ζωηρόν διατηρούντες τήν συγκίνησιν, έπιστρέφουσιν είς τήν κατοικίαν των μέ τους οφθαλμούς έρυθρούς εκ των δακρυων, μέ τήν καρδίαν βραρυαλή, μέ εξαψιν σφοδράν των νεύρων, ήτις τους κρατεί άγρύπιους επί πολλήν άκόμη ώραν.

Η νεαρά Ποθητή και ή κυρία Δελομπέλ δέν έκοιμήθησαν πολύ κατά τήν νύκτα εκείνην.

Δ'
 Έν Σαβινύ.

"Η επί ένα μήνα συμβίωσις έν Σαβινύ των δύο οικογενειων ύπήρξε συμφορά.

Μετὰ δύο έτη ή Γεώργιος και ή Σιδωνία συννητάντο πάλιν είς τήν παλαιάν έπαυλιν, ήτις ως πολύ παλαιά έμενεν άμετάβλητος, έν ή τό

χαλικώδες έδαφος, τὰ τέλματα, τὰ δένδρα πάντα άκίνητα έφαινότο οίονει περιγελως προς παν ότι μεταβάλλεται και παύρηγεται. Όλιως άλλοιαι έπρεπε να είνε αι δύο ψυχαι και περισσύτερον έντιμοι διά να μη άποβή εις κύτας άπαισιος.

Η Κλαίρη άφ' έτέρου, ουδέποτε ήτο τόσον ευδαιμων, ουδέποτε το Σαβινύ ειχε φανή εις αύτην ωραιότερον. Τι χαρά δι' αύτην να περιπατή το τέκνον της ει; τας πρασιās όπου ότε ήτο μικρά και αύτη έβάδιζε, να καθήται αύτη νεαρά μήτηρ εις τὰ σιαζόμενα έδωλια όπου καθήμενη ή μήτηρ της έπιπάρει αύτην άλλοτε παιζουσαν, να μεταβικήν ήρειδομένη εις τον βραχιώνα του Γεωργίου προς άναγνώρισην και των έλαχίστων μερών και τοποθεσιών ένθα είχαν παιζή ήμου! Ηθόνατο γαλήνιον ευχαρίστησι; την πλήρη εκείνην ευδαιμονίαν της ήρέμου ύπαρξεως εις ήν έντρυφή τις έν σιγή. Καθ' έκαστην ή μακρά οικιακή έσθής της έσύρετο εις τας δενδροστοιχίας και έθραύθεν αύτη έκάστοτε το βήμα της ένεκα των μικρών βημάτων του παιδιου, των κραυγών του, των άπαντήσεων του.

Η Σιδωνία άλλωγ μετείχε των μητριαών αύτων περιπάτων. Έλεγεν ότι ο θόρυβος των παιδιών την ήνώχει και ως προς τοϋτο ήτο σύμφωνος μετά του γηραιού Γαρδινού, όστις πασα άφορμήν έχρησιμοποιεί όπως άντιτεινεί εις την έγγονήν του. Ένόμιζε δε ότι κατώρθου το τοιοϋτο μεριμνών άποκλειστικώς περι της Σιδωνίας και περιποιούμενος αύτην περισσότερον ή κατά την τελευταίαν διαμονήν της. Αι άμαξαι αείτινες πρό διετίας είχαν τυρφή εις τον σταϋλον και τας ύπαισις έκαιθάριζον άπαξ καθ' έβδομάδα, διότι αι άρχαι έπλεον τον ιστόν των έπι των μεταξίνων προσκεφαλαίων των, έτέθησαν εις την διάθεσιν της. Το πικν έν τή οικία παρηκολούθησε την τοιαύτην φιλότυρσον ώθησιν. Ο κηπουρός έπιμελείτο κάλλιον των άνθών, διότι ή κυρία Ρίσιερ έξέλεγε τὰ ωραιότερα έντα κοσμήσει την κόμην της κατά την ώραν του γαίματος; άλλως τε ήρχοντο και έπισκέψεις. Διαργανούντο συμπόσια κατά το δειλινόν, διασκεδάσεις ών πρϋστατο ή κυρία Φρομών, άλλ εις ας διεπρεπεν άπαραιμίλλως ή Σιδωνία χάρις εις το ζωηρόν της ήθος. Άλλως τε ή Κλαίρη κατέλειπεν αύτη συχνάκις ελεύθερον το στάδιον. Το τέκνον της ειχε τας ώρας του περιπάτου και του ύπνου του, ας ουδέμία διασκέδαισις ίσχυε να διαταράξη. Η μήτηρ άπεμακρύνετο κατ' άνάγκην και την έσπέραν μάλιστα πολλάκις δέν ήδύνατο να μεταβείνη μετά της Σιδωνίας προς ύπάντησιν των έν Περσιών έρχομένων δύο συνεταίρων.

— Δικαιολόγησέ με, έλεγε προς αύτην άποσυρομένη εις τον θάλαμόν της.

Η κυρία Ρίσιερ έθριάμβευεν. Κοιμή, ναθρά, έφέρετο διά του καλπασμού των ήππων, μη έχουσα συνείδησιν της ταχείας αύτων φορής, μη σκεπτομένη.

Μόνον ο ύπό τον πέπλον της πνέων θροσερός ήρ την άνεκάλει εις την ζωήν. Καπηλείόν τι διαφανόμενον άορίστως διά μέσου των ήμικλειστων βλεφάρων της εις τινα καμπήν της έδου, ή παιδία θρακένδυτα βαδίζοντα έπι της χλόης άνευθύμιζον εις αύτην τους άλλοτε κατά πασαν Κυριακήν περιπατους της μετά του Ρίσιερ και των γονέων της και το βίγος όπερ την κατελάμβανεν έπι τή άναμνήσει ταύτη την έκαμνε να καθήται κάλλιον, έπιδεικτικώτερα έν τή θροσερή και άνέτω περιβολή της, λειωνίζομένη ευχαρίστως εκ της ταλαντεύσεως της άμαξής, έν ώ ή λογισμός της άπεκοιμάτο μετ' άλλων εκ νέου ευδαιμων και ασφαλής.

Και έτεροι άμαξαι άνέμενον εις τον σταθμόν. Οί παρεπτώτες πολυ την παρετήρουν. Δις ή τρις ήκουσε να ψιθυρίζουσιν όπισθεν της. . . . «Είνε ή κυρία Φρομών! . . . » το άλλθές δε είνε ότι ήδύνατο τις ν' άπατηθή βλέπων τους τρεις έπανερχομένους τιουτοτρόπως εκ του σταθμού του σιδηροδρόμου, την Σιδωνίαν εις το βάθος πλησιον του Γεωργίου, γελώσαν και συνομιλούσαν μετ' αύτου, τον δε Ρίσιερ άντικρϋ των μειδιώντα ειρηνικώς, έντρεπόμενον όπωσούν διά την ωραίαν εκείνην άμαξαν με τας εύρειας παλάμας του άποθεθειμένας έπι των γονάτων. Η ιδία αύτη ότι την έξελάμβανον διά την κυρίαν ψρομών την καθιστα λίαν ύπερήφανον και ύσημέραι συνείθιζεν εις αύτην έτι μάλλον. Άμα τή άφίξει των εις την έπαυλιν τὰ δύο ζεύγη έχωρίζοντο μέχρι της ώρας του δείπνου, άλλά πλησίον της συζύγου του της γαληνιαίας έφορύτης το κοιμώμενον τέκνον της εύρισκόμενος ή Γεώργιος Φρομών, νέος ών εισέτι ώστε να προτιμή την ήμερον οικιακήν ευδαιμονίαν, άνελογίζετο πάντοτε την περικαλλή Σιδωνίαν, της όποιας ή φωνή ήκούετο άντηχούσα με τόνους θριαμβευτικούς εις τας δενδροστοιχίας του κήπου.

Ένώ δλόκληρος ή έπαυλις μετεβάλλετο οϋτω χάρις εις τας ιδιοτροπίας μιας γυναικός, ο γέρον Γαρδινού έξηκολούθει δικίων τον άβέλτερον βίον πλουσιου άνιώντους, άνηροϋ και άνικάνου. Η καλλιτέρα του φυγαγωγία τώρα ήτο ή κατασκοπεία. Αι τήδε κακείσε μεταβάσεις των ύπηρετών, τὰ περι αύτου λεγόμενα εις το μαγειρείον, το κομιζόμενον εκ του κηπου καθ' έκαστην πρωίαν πληρες όπριών και καρπών κινίστρον ήσαν άντικείμενα διαρκών άνακρίσεων. Μεγαλητέρα χαρά δι' αύτον δέν ήτο παρά να συλλάβη κάποιον έπ' αύτοφάρμα. Το τοιοϋτο τον άπησχόλει, του άπέδιδε σημασίαν, έπι πολλήν δε ώραν εις την τράπεζαν, των συνδαιτυμό-

νων άκρωμένων έν σιγή, διηγείτο το έγκλημα, τους δόλους εις οϋς κατέφυγεν όπως το άνακαλύψη, την ύψιν του ένόχου, τον τρόπον του, τας ίκεσίας του.

Διά την διηγετική ταύτην έπιτήρησιν των οικετών του ο γέρον ειχεν έκλέξη λίθινον έδωλιον κείμενον όπισθεν ύπερμεγέθους θάμνου παυλονίας. Μη άναγινώσκων ουδέ σκεπτόμενος έμενον αυτόθι έπι ήμέρας δλοκλήρους κατασκοπεύων τους εισερχομένους και έξερχομένους. Διά την νύκτα δε έμνηχανήθη άλλο τι. Εις τον εύρύχωρον πρόδρομον, εις όν ήγον έκατέρωθεν αι κατάφορτοι εξ άνθών κλίμακες είχαν άνοιξη όπην συγκοινωνούσαν με τον θάλαμόν του κείμενον εις τον άνω όροφον. Άκουστικός σωλήν τελειοποιημένος μετεβίβαζεν εις αυτόν εκει επάνω πάντα θόρυβον εκ του ίσογειου, μέχρι και αύτων των συνδιαλέξεων των θεραπόντων, οτινεις έκάθοντο χάριν της δρόσου την έσπέραν έπι του μεσαναθάβρου

(«Εστει συνίχεσαι»)

Η ΤΡΕΛΛΗ

Μέσ' ες το σκοτάδι μιās σπηλιάς,
Έτο βράχο της άκρογιαλιάς,
Στενάζει κόρη μοναχή
Και δέρονται ή φτωχή.
Μέρας να 'δής δέν θέλει φως,
Και μένει ο πάνος της κρυφός
Τήν γή το κύμα 'σάν φιλή,
Κι' ο ουρανός γελή.
Μα κάθε φοβερή νυχτιά
Όπου σηκώνεται ή Νοτιά,
Έμπρός ες το κύμα σιωπηλή
Τήν βλέπει την τρελλή.
Έγει νεράιδας άκορφιά,
Μα ή ύψι της μιά συννεφιά,
Που άστροπελέει και βροντή
Λές μέσα της κρατεί.
Βλέπει το κύμα το μικρό,
Βλέπει τον κάταστρον άφρό,
Κι' άκόμα ένα νεκρό τηρή
Σ' άκοίμητα νερά.
Είνε δυο χρόνια που ή Νοτιά
Σ'άν τή έερριζωμέν' ιτιά
Τόν ειχε ρίξη εκει νεκρό
Της ξενιτειάς γαμβρό!
Κ' επήγανε ες την εκκλησιά,
Μα όχι για στεφανωσιά.
Πήγαν για μαύρο χωρισμό,
Γι' άγιότερο καύμό.
Ο νοϋς της 'πέθανε μαζι
Με τον καλό της, και δέν ζή
Παρά ή τρομάρα μιās βραδυάς,
Κ' ή πίκρα της καρδιάς.
Φεύγει άπ' το κύμα, κι' άρχινά
Το μοι; ολόγι' ες τὰ βουνά
Που άντιλαλούν ως την αύγή
Της δόλιας την πληγή.
ΑΓΓΡΗΣ ΕΘΝΑΙΟΤΗΣ.

ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑ

ΑΓΓΛΙΚΑ ΔΕΙΠΝΑ

Γνωστός Ούγγρος λογογράφος, ο Λευδοβίκος Έδσεϊ, έδημοσίευσε έν έπιφυλλίδι του Ηεσταίου Λόυδ τας έπομένας εύτραπέλους άλλ' άκριεστάτας παρατηρήσεις περι των έν Άγγλίμ κρατούντων συμποτικών κανόνων και έθίμων.

Οι Άγγλοι, λέγει, έχουσι είδος τι έλιως ιδιαίτερον περιφρονητικώ βλέμματος, το όποτον έπιφυλάττουσι πάντοτε δι' ήμας τους κατοίκους της ήπειρωτικής Ευρώπης. Είναι δε τοϋτο δριμύτερον κάπως του βλέμματος, όπερ θα έρριπτον αίφνης εις άραπίαν αν, κοσμήσασαν το πρόσωπόν της με κούδραν. Ποσάκις δέν έκοψε τὰ ήπατά μου τοϋτο βλέμα, άπνης, άφράζον άμα άπορίαν μεγίστην και αγανάκτησιν και οίκτον! Μίαν φοράν παρετήρησα δε: οί βιογράφοί μου απέθεσαν περόνια και μαχαίρια και με ένότιάζαν άσκαρδαμικτεϊ. Τι έγκλημα άρά γε να διεπράξα; Μηπως έδαλα την τροφήν με το μαχαίριον εις το στόμα, όπερ έν Άγγλίμ θεωρείται έγκλημα παντός άλλου άνοσιώτερον, πλην της πατροκτονίας; «Όχι εις τόσην ήθικήν κατάπτωσιν δέν είχα φάση' άλλ' έδαλα εις το πρίθειον ψητόν μουστάρδαν, ή όποις είναι άρτυμα άποκλειστικόν του βωδινού κρέατος και του χειρομηρίου. Τι να κάμω τότε; προσεπειθήθη έν άνοιξεν ή μήτηρ μου και εξήλθον. Μία εύπλαγχνική γείτων μου μοι έκαμνε την εξής παρατήρησιν. «Βλέπετε; να μη το ξανακάμετε, άπ' αυτό σάς άνοιξεν ή μήτηρ σας' ήμπορούτε ο μη γένοιτο να σάς φέρη και άποπληξίαν!»

Άλλην πάλιν φοράν ήθέλησα να άρτύσω ψυχρά όρνίθεια κρέατα με καρύκευμα του Ουαρτσέστερσαϊρ, διότι πρώτον μεν ήδυνάμην να προφέρω όρθώς το όνομα αύτου του καρυκεύματος, έν φ των άλλων έδυσκολευόμην, και δεύτερον διότι κατά τήν ήτο πλησίον μου το καρύκευμα έκείνο. Εύτυχώς ή θεράπαινα, ήτις φαίνεται με έλυπήθη, έκράτησεν έγκαίρωσ την χείρά μου και με έσωσεν από άτυπολογιστων περιπετειών. Τι θα έγίνατο αν τις ήθελε κόψη τον ξηρόν άρτον του με το μαχαίριον και ουχι με την γάβρα, ή αν ήθελε κόψη τον άλειμμένον με βούτυρον άρτον με την χείρα και ουχι με τους δδόντας, είναι άθελον, διότι τοιαϋτα άτοπήματα δέν συνέβησαν εις τας ήμέρας μας. Άν εις προγενεστέρους χρόνους υπέπεσε τις εις παραπλήσια έγκλήματα, οϋτος θα ήτο προφανώς κακοϋργος φύσει και άξιος της εσχάτης των ποινών.

Το καλλίτερον όπερ έχει να κάμη ο ξένος είναι εύθως εξ άρχής να όμολογήση ειλικρινώς ότι είναι άμαθής και άγροίκος ήπειρώτης, και να έπικληθή την εύμενη έπιείκειαν των όμοτραπέλων. Έν οικογενειακοίς δείπνοις έσπαυδον μετά πολλής καλοκαγορίας να με διδάξουσιν, δασίς ήρώτων με ποτον περόνια τρώγεται το παρατεθέν φαγητόν. Και έφείλκυσα ποτε έν ριπή έφθαλμού την συμπάθειαν μεγίστης μερίδος του σκωτικου έθνους, ειπών ότι πολυ μου άρέσει το ότι ες πότος, το έθνικόν των Σκώτων έδεσμα. Εϋθύς

ως εξέφρασα την γνώμην τούτην πάντες οι συνδικτυμδνες μετ' αξιογάστου προθυμίας ἐφιλοτιμήθησαν να μαι παρήσχωσι λεπτομερεστάτας και τὰ μέγιστα ἐνδιαφερούσας πληροφορίας περί τοῦ ἐδέσματος ἐκείνου. Τὸ μὲν κρέας ἐν αὐτῷ εἶναι πρὸκειται, προστίθεται δὲ και γαμήλια, και ἐν εἶδος λαχάνου, ὅπερ λέγεται κράμβη, και εἴτιγα δαυκία και ἐν ἄλλο εἶδος χορταρικοῦ, τὸ ὅποιον οἱ Σκῶτοι ὀνομάζουσι πετροσελίονον (ὑποτίθεται πάντοτε ὅτι κράμβη και πετροσελίον και τὰ πρὸςμοια συστατικά τοῦ ἐθνικοῦ ἐδέσματος εἶναι πράγματα παντελῶς ἀγνωστα καὶ ἄπασαν τὴν ἡπειρωτικὴν Εὐρώπην).

Ὅτε δὲ ἐξήτησα και δευτέραν μερίδα τοῦ νοσηρίου ἐκείνου κυκλῶνος, οἱ ἑμοτραπέδοι μου βαθύτατα συγκινηθέντες, συνέστησαν φιλοφρονέστατα ἀλλήλους πρὸς με και μαι ἐνεχείρισαν τὰ ἐπισκεπήριά των. Ὅτε δὲ τελευταῖον ἐμνημόνευσα και τὸ ἐθνικὸν τῶν Φιλαμανδῶν ἐδέσματος Ὅ τ ο ς, ὅπερ τὰ μάλιστα ἐμοιάζει με τὸ ἰδικόν των και εἶπον ὅτι ἐκ τούτου δύναιται τις να εἰκάσῃ ὅτι ἐν παλαιοῖς χρόνοις εἶχον ὑποτάξῃ οἱ Σκῶτοι τὴν Φιλαμανδιαν. τοσούτων ἡγεῖρα ἐνθουσιασθῶν, ὥστε ἐροῦντο (ἀδίκως ὅμως) μὴ ὁ ξενοδόχος ἀρνήσῃ να δεχθῇ πληρωμὴν παρ' ἐμοῦ. Πολὺ πρὸς ἐτι μὲ ἀπέληγον ὅτι ἐξ ἀρχῆς εἰδείξα ὅτι δύναιμαι να τρώγω σαλάτας κρομμύων και ριζῶν σελίνων και ἀντιδιων με ἄλας μόνον, ἀνευ ἑξειδίου και ἐλαίου, καθὼς και ὡμὰς ντομάτας με ἄλας, ὄξυδιον και πέπερι. Πολλοὶ ἰσχυρίζοντο μάλιστα ὅτι διὰ τοιούτων μέσων και ἡ προφορά μου ἐδελτιούτο καταφανῶς.

Τὸναντίον δυστυχῶς δὲν ἐτελεσφόρησαν αἱ προσπάθειαι τὰς ὅποιαις κατέβαλλα διὰ να φάγω με ὄρεξιν τὰς με ἐλελίφρακτον παραγεμισμένας νήσας. Ἐχούσαι ὄσμην και γεῦσιν καμφορᾶς, ἀπέμειναν δι' ἐμὲ καρπὸς ἀπηγορευμένος, διότι μεγάλως μὲν τιμῶ και ὑπολήπτομαι τὴν καμφορᾶν ὡς φάρμακον, ἀλλ' ὡς ἄρτυμα φαγητῶν δὲν τὴν ἠνέχθη ποτὲ ὁ στόμαχός μου, μὴ ἐξαργυλισθῆς ἐπαρκῶς.

ΠΕΡΙ ΤΗΝ ΓΗΝ

Τὸ προσεχὲς ἔτος γενήσεται ἐν Δουβλίνῃ τῇ πρωτεύουσῃ τῆς Νέας Ζηλανδίας διεθνὴς ἐκθεσις.

— Ὁ κῆρυξ Βερτιέ, ἔγγονος τοῦ διασήμου στατάρχου, ἀπώλεσεν ἐκ τοῦ ἐξοχικοῦ μεγάρου του 500,000 φράγκων. Ἐπὶ τούτῳ προεκηρύχθη διὰ τῶν ἐφημερίδων εἰς τὸν δυνάμενον να παραδώσῃ τὸν δράστην ἀμοιβὴ 25 χιλ. φράγκων ἐφ' ἅπασι ἡ σύνταξις ἰσθδίου 5 φρ. καθ' ἡμέραν.

— Ἐν τῇ Παγκοσμίῳ Ἐκθέσει τῶν Παρισίων ἀπενεμήθησαν ἐν ὅλῳ τὰ ἐξῆς βραβεῖαι: 890 μεγάλα βραβεῖα, 5,599 χρυσὰ μετὰλλια, 11,104 ἀργυρᾶ, 10,985 χαλκᾶ, 9,027 ἔπαινοι.

— Ἐκ τοῦ ἀστεροσκοπείου τῆς Βοστώνης ἀγγέλλεται ἡ ἀνακάλυψις νέου μικροῦ πλανήτου.

— Ἀπέθανεν ἐσχάτως ἐν ἡλικίᾳ 65 ἐτῶν ὁ Μαυρίκιος Δουδεδάν, γνωστότερος ἐν τῷ φιλολογικῷ κόσμῳ ὑπὸ τὸ ὄνομα Μαυρίκιος Σάνδ, υἱὸς τῆς διασημοῦ συγγραφέως Γεωργίας Σάνδ. Ὁ ἀποθανὼν συνέγραψε πολλὰ φιλολογικὰ ἔργα μόνος ἢ ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῆς μητρός του.

— «Πῶς ἔφαγα 250,000 λίρας εἰς δύο ἔτη». Τιοῦτος εἶνε ὁ τίτλος νέου ἀγγλικῶ βιβλίου, τὸ ὅποιον κυκλοφορεῖ κατὰ μυριάδας ἀντιτύπων, περί τοῦ ὅποιου ὀμιλεῖ ὅλον τὸ ἀγγλικὸν δημόσιον. Συγγραφεὺς τοῦ βιβλίου δὲν εἶνε τις ἐκ τῶν ἐξ ἐπαγγέλματος λογιῶν, ἀλλὰ νεαρός τις ἄνθρωπος τοῦ κόσμου, καλούμενος Ἐρνέστος Βενσάν, ὁ ὅποιος μετὰ βρετανικῶ φλέγματος διηγεῖται τὰς ἰδίας αὐτοῦ περιπετείας, πῶς δηλαδὴ κατέφαγε τὴν περιουσίαν του ἀπωτεῶν. Ἀλλ' ἡ ὑπόθεσις τοῦ βιβλίου εἶνε τοιαύτη, ὥστε δὲν εἶνε ἀπιθανον να δημιουργήσῃ νέαν περιουσίαν ἐκ τῶν κερδῶν ὁ ἄσματος συγγραφεὺς, ἔνα δαθῆ εἰς αὐτὸν ἀφαιρῆ πάλιν πρὸς συγγραφήν δευτέρου ἔργου.

— Ἐν τῷ ἀμερικανικῷ τμήματι τῆς παγκοσμίου ἐκθέσεως λειτουργεῖ μηχανὴ κατασκευάζουσα χαρτί-νους σάκκους σχήματος παραλληλεπίπεδου. Ἡ μηχανὴ αὕτη παρεμπερῆς πρὸς ἐκείνας δι' ὧν κατασκευάζονται οἱ φάκελλοι, παραλαμβάνει φύλλα χάρτου και παραδίδει 9000 σάκκους ἐτοιμοῦς, στερεοῦς και κομφούς καθ' ὅραν. Εἰς μόνος καὶ ἀρκεῖ ὅπως ἐπιστατῆ εἰς τὴν λειτουργίαν αὐτῆς και συλλέγει τοὺς ἐτοιμοῦς σάκκους.

ΕΔΩ Κ' ΕΚΕΙ

Τροφιδότησις ἠθοποιῶ

Ἡθοποιὸς προσέρχεται εἰς διευθυντὴν θιάσου και ζητεῖ να προσληθῆ. Ὁ διευθυντὴς τὸν βλέπει καλά και ἐνθυμεῖται ὅτι κάπου τὸν εἶδεν εἰς ἄλλον θιάσον παριστάνοντα :

— Να σοῦ εἰπῶ, δὲν ἤρουν με τὸν θιάσον ποῦ ἔπαιζε πέρουσι 'ς τὰς Πάτρας.

— Μάλιστα.

— Εἶγες χάλι τότε! Ἐνα βράδου ἤλθα 'ς τὸ θέατρον και εἶδα τὸ κοινὸν να σοῦ ῥίχνῃ ντομάταις.

— Μὰ ξέρετε τί τρέχει; Δὲν εἶμαι και τόσο κακός... τὸ ἔκανα τότε ἐπίτηδες.

— Τί θὰ εἰπῆ ἐπίτηδες; ἐπίτηδες γιὰ να σοῦ πετοῦν ντομάταις.

— Βέβαια ὁ διευθυντὴς μας δὲν μας ἐπλήρωσε, δὲν εἶχα λεπτὸ οὔτε γιὰ να φάγω. Ἀνῆπαιζα καλά, θὰ μ' ἐχειροκροτούσαν και τὰ χειροκροτήματα δὲν χερταίνον. Ἐπαιζα ἐλεεινᾶ, μὲ ἔρρηγγαν ντομάταις—και ἔτσι τοῦλάχιστον ἐξασφάλιζα τὸ φαγι μου.

Ἐκ κληρονομίας.

— Κύτταξε τί ὄρατα μαλλιά ἔχει αὕτη ἡ κόρη.

— Τὸ ξέρω τὰ ἐκληρονόμησε ἀπὸ τὸν πατέρα της.

— Κ' ἐκεῖνος εἶχεν ἔτσι ὄρατα μαλλιά....

— Ὅχι, ἀδελφε—ἦτο μ πα ρ μ π ε ρ η ς!

Καταφύγιον.

Ἐπαναθῶν τις ἐκ περιγησέως εἰς Ἀφρικὴν ὀμιλεῖ εἰς φίλον πλὴν ἄλλων περί τῆς θερμότητος τοῦ κλίματος :

— Φαντάσου ποῦ μίαν ἡμέραν τὸ θερμόμετρον εἰδειχεν σφρανταπέντε βαθμοῦς εἰς τὴν σκιάν.

— Και οἱ ἄνθρωποι τί ἔκαναν τότε;

— Ἀναγκάσθησαν να στέκουν 'ς τὸν ἥλιο.